

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK FŐOSZTÁLYA

Segédlet

a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szociális szolgáltatásokat, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) gyermekjóléti alapellátást érintő módosításainak, valamint az ezekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek módosításainak alkalmazásához

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében segédletünk összefoglaló tájékoztatást kíván nyújtani az Szt. és a Gyvt., valamint az ezekhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek 2012. január 1-jével hatályba lépett legfontosabb változásairól. A módosítások elsősorban a meglévő ellátási formák működésének hatékonyabbá tételét, a szolgáltatások fenntarthatóságát, illetve a szociális és gyermekjóléti szabályok egységesítését célozzák, hosszabb ideje fennálló, a fenntartók által jelzett problémákat igyekeznek orvosolni a működési nehézségek csökkentése érdekében.

I. Az Szt. változásai a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján /Magyar Közlöny 2011. december 29-ei 162. szám; www.magyarokozlony.hu/

1.) Gondozási szükséglet nélküli időotthoni ellátás lehetőségének megteremtése

A módosítás alapján lehetővé válik, hogy az **olyan egyedül élő idős személyek is beköltzhessenek idősek otthonába, akik egészségi állapotuknál fogva ápolást-gondozást még nem igényelnek**, esetleg csupán biztonságérzetük növelése érdekében szeretnének időotthonba költözni, és ehhez anyagi fedezettel is rendelkeznek.

Ebben az esetben ugyanakkor az állami normatíva nem igényelhető, az ellátás költségét a beköltözni vágyó, gondozási szükséglettel nem rendelkező idős embernek kell megfizetnie. A teljes önköltség megfizetését vállaló esetben nem kell elvégezni a gondozási szükségletvizsgálatot, illetve a jövedelem- és vagyónvizsgálatot. **Az ilyen módon ellátásban részesülők aránya nem haladhatja meg az összes férőhely 15%-át.**

A teljes önköltséget megfizető idős személy esetében az intézmény mentesítést kap azon térítési díj szabályok alkalmazása alól, melyek meghatározzák, hogy a személyi térítési díjat mi alapján, a jövedelem hány százalékában lehet megállapítani.

Amennyiben az idős személlyel együtt gondozási szükséglettel szintén nem rendelkező házastársa, élettársa, testvére vagy fogyatékos közeli hozzátartozója is be kíván költözni az intézménybe, neki is meg kell fizetnie ellátásának teljes önköltségét.

Ha az ellátott egészségi állapota indokolja, a gondozási szükségletvizsgálat elvégezhető, de csak az ellátás megkezdésétől számított legalább egy év elteltével. Amennyiben a 4 órán túli gondozási szükséglet megállapításra kerül, az intézmény jogosulttá válik ezen ellátott után is normatív állami hozzájárulás igénybevételére, ekkor azonban már az általános szabályok alkalmazandók.

„68/B. § (1) Idősek otthonában – a férőhelyszám legfeljebb 15%-áig – a 68/A. § (3) bekezdése szerinti gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a 115. § (9) bekezdése szerinti szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben

a) az ellátott után normatív állami hozzájárulás nem vehető igénybe

b) nem kell alkalmazni a 68/A. §, a 114. § (3) bekezdése, a 115. § (2) bekezdés második és harmadik mondata, és 115. § (6) bekezdése, a 117. §, a 117/A. § (1)-(2) bekezdése, a 117/B. § valamint a 119/C. § szerinti szabályokat,

c) a 68. § (5) bekezdése alapján más személy az ellátottal együtt akkor helyezhető el, ha szintén vállalja az (1) bekezdés szerinti személyi térítési díj megfizetését,

d) a 115. § (7) bekezdésének alkalmazásában felülvizsgálatnak a szolgáltatási önköltség megállapításának, illetve évközbeni korrigálásának időpontját kell tekinteni,

e) biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő érintett ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mintha a vállalat ő vagy a térítési díjat megfizető más személy nem tenné meg.

(3) Az ellátás megkezdésétől számított egy éves időtartamot követően, ha az (1) bekezdés szerinti ellátott állapota indokolja, az intézményvezető döntése alapján elvégezhető a gondozási szükséglet vizsgálata. A gondozási szükséglet

a) megállapítása esetén az ellátott után normatív állami hozzájárulás vehető igénybe és térítési díját az V. Fejezet III. címe szerint kell megállapítani,

b) hiányának megállapítása az intézményi jogviszony további fennállását nem érinti.”

2.) A házi segítségnyújtást biztosító egyes nem állami fenntartók finanszírozásának feltételei

Mivel az Szt. valamennyi települési önkormányzat számára kötelező feladatként írja elő a házi segítségnyújtásról való gondoskodást, 2012. július 1-jétől nem csak új szolgáltató, intézmény vagy férőhely létrehozása, illetve ellátotti szám növekedése esetén kell kérni a finanszírozási rendszerbe történő befogadást, hanem a **nem állami fenntartású házi segítségnyújtás esetében – ide nem értve az egyházi fenntartásúakat –** a 2011. december 31-én ellátási szerződéssel nem érintett ellátotti létszám esetében is **többletfeltétel lesz a befogadás.** Emellett a házi segítségnyújtást biztosító **szolgáltatónak be kell szereznie az önkormányzat(ok) hozzájáruló nyilatkozatát** arról, hogy a működése szükséges a település, kistérség szociálisan rászorultjainak ellátásához.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) területi lefedettséget figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadási eljárásában csak akkor kaphat a fenti nem állami fenntartó házi segítségnyújtásra befogadást, ennél fogva a továbbiakban állami támogatást, ha rendelkezik az önkormányzat által kiadott hozzájáruló nyilatkozattal. **Az önkormányzatnak a hozzájárulását különösen akkor kell megadnia, ha a nem állami**

fenntartó olyan területen biztosít szolgáltatást, ahol az önkormányzat vagy a kistérség által biztosított szolgáltatás nem elérhető, vagy olyan többletszolgáltatást biztosít az adott területen, amely kiegészíti az önkormányzat által nyújtott ellátást.

„58/A. § (2b) A házi segítségnyújtás nem állami fenntartója – ide nem értve az egyházi fenntartót – esetében a 2011. december 31-én ellátási szerződéssel nem érintett férőhelyszám külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe 2012. július 1-jétől történő befogadásának feltétele, hogy a kérelemhez csatolja az ellátási területe szerinti települési önkormányzat hozzájáruló nyilatkozatát.

(2c) Az önkormányzat a hozzájárulását különösen akkor adja meg, ha a (2b) bekezdés szerinti nem állami fenntartó olyan területen biztosít szolgáltatást, ahol az önkormányzat vagy a kistérség által biztosított szolgáltatás nem elérhető, vagy olyan többletszolgáltatást biztosít az adott területen, amely kiegészíti az önkormányzat által nyújtott ellátást. Ha az ellátási területen az önkormányzatok társulásban vagy többcélú kistérségi társulásban biztosítanak szolgáltatást, a társuláshoz, illetve kistérséghez tartozó települések

a) több mint felének hozzájáruló nyilatkozata kell, feltéve, hogy ezen települések együttes lakosság száma meghaladja az összlakosság szám 60%-át, vagy

b) több mint 60%-ának hozzájáruló nyilatkozata kell, feltéve, hogy ezen települések együttes lakosság száma meghaladja az összlakosság szám felét.”

(2d) A (2a) bekezdés szerinti esetben – ide nem értve a (2b) bekezdés szerinti nem állami fenntartású házi segítségnyújtás 2011. december 31-én ellátási szerződéssel nem érintett ellátotti létszámát – a normatív hozzájárulás a külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadás nélkül is jár, ha a változás a működési engedély módosítását nem teszi szükségessé.”

3.) Egyházi kiegészítő támogatás megfizetése alóli mentesülés megszüntetése

Az Szt. a helyi önkormányzat vagy társulás által fenntartott szolgáltató, intézmény egyházi fenntartásba adása esetére előírja, hogy az egyházi kiegészítő támogatást a helyi önkormányzat, illetve a társulás köteles a központi költségvetésnek öt éven keresztül folyamatosan, a nettó finanszírozás keretében megtéríteni. Ez alól kivételt képeztek azok az esetek, amikor az ellátást olyan egyházi fenntartó vette át, amelyik a Kormánnyal megállapodást kötött szociális feladatok ellátására. A módosítás ezt a kivételt szüntette meg, a 2012. évtől. Minden esetben érvényes tehát az a szabály, hogy az egyházi kiegészítő normatívát meg kell térítenie az átadó önkormányzatnak, társulásnak. A mentesülés megszűnése a már folyamatban lévő intézmény átadások esetére is vonatkozik.

„140/M. § A 127/A. § (6) bekezdésének hatályaon kívül helyezése alapján az egyházi kiegészítő támogatás megtérítése alóli mentesülésre akkor van lehetőség, ha 2012. január 1-jéig a fenntartóváltozásra, illetve az új szolgáltató, intézmény létrehozására tekintettel a működési engedély, illetve annak módosítása jogerőre emelkedett.”

Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosította az Szt. egyházi fenntartó fogalmát. 2012. január 1-jétől csak a törvény szerinti nyilvántartásba vett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye minősül egyházi fenntartónak.

„4. § (1) E törvény alkalmazásában

m) fenntartó:

mb) a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerinti nyilvántartásba vett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye (a továbbiakban együtt: egyházi fenntartó), nem minősül egyházi fenntartónak az a jogi személy, amely más típusú szervezetként jogalanyisággal rendelkezik, így különösen a civil szervezet, annak alapszabályában jogi

személylé nyilvánított szervezeti egysége, az alapítvány, annak alapító okiratban jogi személylé nyilvánított szervezeti egysége, a gazdasági társaság.”

4.) A fővárosi hajléktalan-ellátás ellátási kapacitásának fokozása

A közterületen tartózkodó hajléktalanok nagyobb számban történő ellátásának lehetővé tétele érdekében 2012. január 1-jétől **lehetővé válik, hogy a fővárosban** – a fővárosi önkormányzat fenntartásában lévő, vagy a fővárosi önkormányzattal ellátási szerződéssel rendelkező szervezet által működtetett – **éjjeli menedékhely 150 főnél nagyobb férőhelyszámmal is létesülhessen.**

„57. § (4) A fővárosi önkormányzat fenntartásában lévő, illetve a fővárosi önkormányzattal ellátási szerződést kötött nem állami, egyházi fenntartó által nyújtott éjjeli menedékhely engedélyezett férőhelyszáma az ellátás iránti szükséglet által különösen indokolt esetben meghaladhatja a százötven főt.”

5.) Egyéb pontosító rendelkezések

A módosítások között szerepel több pontosító, jogalkalmazást és jogértelmezést könnyítő változás is. Ezek közül kiemelendő az önköltség megállapítására vonatkozó rendelkezés módosítása, melynek révén lehetővé válik, hogy a fenntartó a szolgáltatási önköltséget ne az előző évi, hanem a tárgyévre tervezett adatok alapján állapíthassa meg. A módosítással a fenntartók az önköltség számítása során kalkulálni tudnak az év elejétől jelentkező kiadásnövekedéssel (2012-ben többek között pl. az Áfa 2%-os emelkedésével, a bérminimumok megváltozásával, illetve az energiaköltségek növekedésével).

„115. § (9) A szolgáltatási önköltséget a tárgyévre tervezett adatok alapján, a tárgyév április 1-jéig kell megállapítani. A szolgáltatási önköltség év közben egy alkalommal korrigálható, ha azt a tárgyidőszaki folyamatok indokolják. Ha a szolgáltatás az előző évben nem működött, az önköltség számításának alapjául a tárgyévre tervezett költségeket kell figyelembe venni.

6.) Megyei fenntartású szociális intézmények állami átvétele

A megyei önkormányzati intézmények konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény értelmében /Magyar Közlöny 2011. november 25-ei 139. szám; www.magyarokozlony.hu/ a területi és helyi közigazgatási rendszer megújítása, alacsony hatékonyságának orvoslása és a struktúrájának átláthatóbbá tétele, az ellátási színvonal emelése, egységessége, valamint a hatékonyabb, költségtakarékosabb intézményfenntartás érdekében **a megyei fenntartásban lévő szociális intézmények 2012. január 1-jével állami fenntartásba kerültek.**

Ezzel összefüggésben a jogszabály módosítja az Szt.-t, amely 2011. december 31-éig a szakosított szociális ellátások vonatkozásában a feladatellátási kötelezettséget a megyei, fővárosi önkormányzathoz telepítette. **2012. január 1-jétől a feladatellátásra köteles szervek köre kibővült az állammal, aki a megyei intézményfenntartó központok** – mint a megyei önkormányzatok jogutódai – **útján gondoskodik a szociális szakosított ellátások biztosításáról.** A Fővárosi Önkormányzat továbbra is ellátja a korábbi szociális feladatait, a

változás csak a megyei fenntartású intézményeket érinti. A megyei intézményfenntartó központok az Szt.-ben megyei fenntartó gyűjtőnéven szerepelnek az egyes rendelkezésekben.

A megyei fenntartó által fenntartott szociális szolgáltatások fenntartásának **költségeit az állam feladatfinanszírozás útján fogja biztosítani.**

Magyei fenntartó esetében szolgáltató, intézmény létrehozásához, átszervezéséhez és megszüntetéséhez, valamint más fenntartóval megállapodás, illetve ellátási szerződés megkötéséhez, módosításához és megszüntetéséhez a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter jóváhagyása szükséges.

A változással összefüggő főbb Szt. szabályok a következők.

„88. § (1) Az állam a megyei fenntartó útján, valamint a fővárosi önkormányzat köteles gondoskodni
a) azoknak a szakosított ellátásoknak a megszervezéséről, amelyek biztosítására e törvény alapján a települési önkormányzat nem köteles;
b) a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról.”

„90. § (1) A megyei fenntartó, illetve a fővárosi önkormányzat által fenntartott szakosított ellátást nyújtó intézmények ellátási területe az egész megyére, illetve a fővárosra kiterjed.

(2) A megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási és az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátási feladatokat megszervezni, valamint az államnak a megyei fenntartó útján teljesített ellátási kötelezettsége körébe tartozó feladatok közül az idősellátás, továbbá – előzetes igényfelmérésre alapozva – a lakossági szükségletek alapján meghatározott legalább két további intézménytípus feladatait biztosítani. A megyei fenntartó azonban – szükség esetén – a megyei jogú város lakosainak ellátását erre hivatkozva nem tagadhatja meg.”

„90/A. § A szociális hatóság az e törvényben meghatározott ellátási kötelezettségek teljesítését folyamatosan figyelemmel kíséri, és amennyiben az önkormányzat, illetve a megyei fenntartó az ellátási kötelezettségéből adódó feladatainak, különösen fenntartói feladatának, illetve az önkormányzat a szolgáltatástervezési koncepció elkészítésének nem tesz eleget, megfelelő határidő tűzésével felszólítja a feladat teljesítésére.”

„91. § (2) A megyei fenntartó az állam 88. § (1) bekezdése szerinti ellátási kötelezettségének a szociális szolgáltatást nyújtó

a) szolgáltató, intézmény fenntartásával, vagy

b) szolgáltatót, intézményt működtető fenntartóval létrejött – a szociális szolgáltatás nyújtásának átvállalásáról szóló – 90. § (4) bekezdése szerinti megállapodás, illetve ellátási szerződés megkötésével tehet eleget.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti szolgáltató, intézmény létrehozásához, átszervezéséhez és megszüntetéséhez a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter jóváhagyása szükséges.

(4) A (2) bekezdés b) pontja szerinti megállapodás, illetve ellátási szerződés megkötéséhez, módosításához és megszüntetéséhez a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter jóváhagyása szükséges.

(5) A (3) és (4) bekezdés szerinti jogkörében a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter az adott megye szolgáltatástervezési koncepciójában foglaltak figyelembevételével, a megyében elérhető szolgáltatások és az adott szolgáltatás iránti társadalmi szükséglet alapján dönt.”

„94/A. § (1) Az állami fenntartású intézmény esetén a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás iránti kérelemről

e) a megyei fenntartó által fenntartott szociális intézmény esetén az intézményvezető dönt.”

„131/B. A megyei fenntartó által fenntartott szociális szolgáltatások fenntartásának költségeit az állam feladatfinanszírozás útján biztosítja.”

„140/K. § (1) A megyei önkormányzatok által 2011. december 31-én fenntartott intézmények fenntartói joga 2012. január 1-jén a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény erejénél fogva a megyei fenntartóra száll át, ezt az időpontot követően a folyamatban levő ügyekben és a tartós jogviszonyokban a megyei fenntartó jár elfenntartóként és beutaló szervként.

(2) A megyei önkormányzatok által megkötött és 2011. december 31-én érvényes ellátási szerződés 2012. január 1-jén a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény erejénél fogva a megyei fenntartóra száll át.

(3) A megyei önkormányzatok által 2011. december 31-én fenntartott intézmények működési engedélyét a működést engedélyező szerv 2012. január 31-éig hivatalból módosítja.”

A megyei intézményfenntartó központokról, valamint a megyei önkormányzatok konszolidációjával, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményeinek átvételével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 258/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet /Magyar Közlöny, 2011. december 7-ei 146. szám; www.magyarokozlony.hu/ módosította az egyes ágazati kormányrendeleteket is, mely módosítások a megyei szociális intézmények állami átvételét illetően elsősorban jogtechnikai jellegűek.

- *A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosítása* kiterjeszti a rendelet hatályát a megyei intézményfenntartó központokra, illetve rendezi a megyei intézményfenntartó központok esetében az intézményi térítési díj közzétételének módját.

„1. § (1) A rendeletet a helyi önkormányzatok, a megyei intézményfenntartó központ (a továbbiakban: megyei fenntartó), illetve a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokért és szolgáltatásokért (a továbbiakban együtt: ellátás) fizetendő térítési díjak megállapítására kell alkalmazni. E rendeletben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha egyházi és nem állami fenntartó (a továbbiakban: nem állami szerv) a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások biztosítását az önkormányzattól, megyei fenntartótól az Szt. VI. fejezetében meghatározottak szerint ellátási szerződésben átvállalja, vagy normatív állami hozzájárulást, illetve külön jogszabály szerinti költségvetési támogatást vesz igénybe.”

„4. § (6) A megyei fenntartó által fenntartott intézmények intézményi térítési díját a Szociális Közlönyben közzé kell tenni, valamint arról értesíteni kell a megyei önkormányzat főjegyzőjét, aki gondoskodik a lakosság, valamint az ellátási terület szerint érintett önkormányzatok tájékoztatásáról.”

- *A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása* kibővíti az ellátási kötelezettséget teljesítő állami fenntartók körét a megyei intézményfenntartó központtal, valamint a megyei intézmények átvételéből adódó működési engedély módosítások kapcsán szabályozza a szükséges átmeneti rendelkezéseket. Emellett az engedély nélküli szociális szolgáltatások esetében a rászoruló és ellátatlan személyekről a megyei önkormányzat helyett a jövőben a megyei intézményfenntartó központoknak kell gondoskodni.

„1. § E rendelet alkalmazásában
f) *ellátási kötelezettséget teljesítő állami fenntartó*: a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 8. §-a, 9. §-a, illetve 16. §-a szerinti intézményi társulás és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása, illetve a megyei intézményfenntartó központ (a továbbiakban: megyei fenntartó) az általa fenntartott szociális szolgáltató, intézmény által nyújtott olyan szociális szolgáltatás tekintetében, amelyet a helyi önkormányzat, a társulás valamelyik tagja, vagy az állam a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) alapján biztosítani köteles;”

„19. § (1) A korábbi működtető az ellátás megszervezése érdekében köteles együttműködni az ellátásra köteles helyi önkormányzattal, megyei fenntartóval, amely gondoskodik a rászoruló és ellátatlan személyekről.”

„22/B. § (1) A megyei önkormányzatok által 2011. december 31-én fenntartott intézmények működési engedélyének hivatalból történő módosítására irányuló eljárás során a megyei fenntartó 2012. január 15-éig bejelenti a nevét, székhelyét és adószámát, valamint bejelentheti a szolgáltató (intézmény, működtető) nevének és adószámának megváltozását. A szolgáltató (intézmény, működtető) alapító okiratának másolatát a szolgáltató nevének módosítása esetén nem kell benyújtani, és azt a működést engedélyező szervnek sem kell az eljárás során beszereznie.

(2) A működést engedélyező szerv a megyei önkormányzatok által 2011. december 31-én fenntartott intézmények működési engedélyének hivatalból történő módosítására irányuló eljárás során kizárólag a fenntartó adatait és a fenntartó erre irányuló bejelentése esetén a szolgáltató (intézmény, működtető) nevét és adószámát módosíthatja. A 7. § (12) bekezdése ebben az esetben nem alkalmazható.

(3) Az ellátási szerződés megyei fenntartóra való átszállása miatt az egyházi, nem állami fenntartású intézmény működési engedélyét nem kell módosítani, a változás átvezetésére a működési engedély egyéb okból történő soron következő módosítása vagy a soron következő ellenőrzés alkalmával kerül sor.”

- *A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosítása* rendezi, hogy a pályázati eljárás lefolytatásával összefüggő feladatokat az intézményvezető esetén a megyei intézményfenntartó központ vezetője látja el.

„1/A. § (3) A pályázati eljárás lefolytatásával összefüggő feladatokat intézményvezető esetén a fenntartó ac) megyei intézményfenntartó központ vezetője látja el.”

II. A Gyvt. változásai a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján /Magyar Közlöny 2011. december 29-ei 162. szám; www.magyarokozlony.hu/

1.) A megállapodások számára vonatkozó szabályozás egyértelműsítése családi napközi és családi gyermekfelügyelet esetében

A családi napközi és a családi gyermekfelügyelet olyan szolgáltatási formák, melyek rugalmas módon teszik lehetővé a gyermekek napközbeni ellátását, és a nyitvatartási időt a család szükségletéhez igazítják. Ezen szolgáltatások **optimális működése és a jobb kapacitáskihasználtság érdekében a módosítás lehetővé teszi, hogy a családi napközi, illetve a családi gyermekfelügyelet fenntartója a működési engedélyében szereplő férőhelyszámnál több gyermek szülőjével, törvényes képviselőjével köthessen megállapodást.** A szolgáltatást azonos időben igénybe vevő gyermekek száma ugyanakkor ebben az esetben sem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszámot. Fontos, hogy a megállapodásban konkrétan rögzíteni kell, hogy a szolgáltatást a gyermek mely időszakban, a hét mely napjain veszi igénybe.

„43. § (11) A családi napközi esetében a 32. § (5) bekezdése szerint megkötött megállapodások száma – a szolgáltatás eltérő időpontokban történő igénybevétele esetén – túllépheti a családi napközi működési engedélyében meghatározott férőhelyek számát. A szolgáltatást azonos időben igénybe vevő gyermekek száma ebben az esetben sem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszámot.”

„43/A. § (7) A családi gyermekfelügyelet esetében a 32. § (5) bekezdése szerint megkötött megállapodások száma – a szolgáltatás eltérő időpontokban történő igénybevétele esetén – túllépheti a családi gyermekfelügyelet működési engedélyében meghatározott férőhelyek számát. A szolgáltatást azonos időben igénybe vevő gyermekek száma ebben az esetben sem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszámot.”

2.) Az alternatív napközbeni ellátás fogalmának pontosítása

A korábbiakban hatályos szabályozás alapján nem volt egyértelmű, hogy az alternatív napközbeni ellátás körébe mely szolgáltatási típusok tartoznak, és ezek közül melyek azok, amelyek működési engedélykötelesek. **A módosítás átlátható helyzetet teremt azzal, hogy önálló szakaszban szabályozza az alternatív napközbeni ellátás fogalmát és szolgáltatási tartalmát.** A szabályozás értelmében az alternatív napközbeni ellátás körébe a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató szolgáltatások, valamint a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport- és egyéb foglalkozás, továbbá étkeztetés tartozik. A jogbiztonság, valamint a gyermekek és szüleik érdekeinek védelmében **az e körbe tartozó valamennyi tevékenységre működési engedélyt kell kérni.**

„Alternatív napközbeni ellátás

44/A. § Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott

- a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás, illetve
- b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés,

feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.”

3.) Térítési díj szabályok átalakítása

A Gyvt. korábbi térítési díjra vonatkozó szabályai számos jogértelmezési vitára adtak okot, melyek feloldása érdekében a módosítás egy struktúrájában **sokkal áttekinthetőbb, egyértelműbb és könnyebben alkalmazható szabályozást igyekszik kialakítani.** A térítési díj szabályok átalakításával olyan garanciális szabályok kerülnek bevezetésre, amelyek biztosítékot nyújtanak mind a szolgáltatók, mind az igénybe vevők számára.

„146. § (1) Ha e törvény másként nem rendelkezik, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és gyermekek átmeneti gondozásáért, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított utógondozói ellátásért térítési díjat kell fizetni.

(2) Az e törvényben meghatározottak szerint a térítési díjat

- a) az ellátást igénybe vevő nagykorú jogosult,
- b) az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő,
- c) az ellátást igénybe vevő gondnokolt esetében a törvényes képviselő

(az a)–c) pont alattiak a továbbiakban együtt: kötelezett) az intézménynek fizeti meg.

147. § (1) A fenntartó megállapítja a 146. § (1) bekezdése szerinti ellátások intézményi térítési díját, ami a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözete. Az intézményi térítési díjat több

szolgáltatás és ellátás nyújtása esetében is szolgáltatásonként (ellátásonként) kell meghatározni, a közös költségelemek szolgáltatásonkénti (ellátásonkénti) közvetlen költségeinek arányában történő megosztásával.

(2) A bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására), valamint a 151. § (3) bekezdésben foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

(3) A szolgáltatási önköltséget a tárgyévre tervezett adatok alapján a tárgyév április elsejéig kell megállapítani. A szolgáltatási önköltség év közben egy alkalommal korrigálható, ha azt a tárgyidőszaki folyamatok indokolják.

(4) A fenntartó az intézményi térítési díjat az (1) bekezdés szerint kiszámított és külön jogszabály szerint dokumentált térítési díjnál alacsonyabb összegben is meghatározhatja.”

A módosítás – az Szt.-vel azonos módon – pontosan meghatározza az intézményi térítési díj fogalmát, ami az önköltség és az állami normatíva különbözete. Az intézményi térítési díjat minden egyes ellátásra külön meg kell határozni. Azon költségeket, melyek több ellátás esetében is szerepelnek (pl. rezsi költség) arányosan kell megjelölni az egyes ellátások esetében.

A bölcsőde esetében fontos szabály, hogy amennyiben a fenntartó úgy dönt, hogy a gondozásra szed térítési díjat, abban az esetben az intézményi térítési díjat külön kell megállapítani a gondozásra (vagyis a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra vonatkoztatva), és külön a gyermekek étkeztetésére vonatkozóan.

A szolgáltatással kapcsolatosan felmerülő kiadásokat, költségeket kifejező szolgáltatási önköltséget minden évben április elsejéig kell megállapítani, így az intézmény, szolgáltató pontosabban tud tervezni az adott évre. Amennyiben előre nem látható, nem tervezhető kiadások merülnek fel, a jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy egy évben egyszer módosítani, változtatni lehet a szolgáltatási önköltséget.

Figyelembe véve az ellátások térítési díját megfizetők teherbíró képességét, lehetőség van ugyanakkor arra is, hogy a fenntartó az intézményi térítési díjat a jogszabály szerint számított és dokumentált összegnél alacsonyabb összegben állapítsa meg. Fontos tehát, hogy az intézményi térítési díjat minden esetben ki kell számolni és azt dokumentálni is kell, de ezt követően dönthet úgy a fenntartó, hogy a kiszámított intézményi térítési díjnál alacsonyabb összegben vagy nullában határozza azt meg.

„148. § (1) A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét (a továbbiakban: személyi térítési díj) az intézményvezető, a szolgáltatást vezető vagy a működtető (a továbbiakban együtt: intézményvezető) konkrét összegben állapítja meg.

(2) A bölcsődei ellátás esetében az intézményvezető a 151. § (4) bekezdés alapján megállapítja a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat, valamint emellett – a fenntartó döntésétől függően – a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapíthat személyi térítési díjat.

(3) Az intézményvezető a kötelezettet írásban értesíti a személyi térítési díj összegéről
a) a gyermekek napközbeni ellátása esetén a szolgáltatás, ellátás igénybevételét megelőzően,
b) a gyermekek átmeneti gondozása és utógondozói ellátás esetén legkésőbb az ellátás igénybevételétől számított harminc napon belül.

(4) A személyi térítési díj – a gyermekétkeztetés kivételével – nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. Ha az intézményi térítési díj számítása nem eredményez pozitív számot, a személyi térítési díj összege nulla.

(5) A személyi térítési díj összege – önkormányzati intézmény esetén – a fenntartó rendeletében foglaltak szerint csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi és vagyoni viszonyai ezt indokoltá teszik.

(6) Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a (3) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

(7) Ha a kötelezett a személyi térítési díj egyházi vagy nem állami fenntartó által megállapított összegét vitatja, a bíróságtól kérheti a személyi térítési díj megállapítását. A bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

(8) A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére.

(9) A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

(10) A kötelezett írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését vagy a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését. Ebben az esetben nem kell a 150. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakat alkalmazni, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalást a kötelezett nem tenné meg.

(11) A normatív állami hozzájárulásban nem részesülő fenntartó esetén a 147. §-t, a 148. § (4) bekezdését és a 150. §-t nem kell alkalmazni.”

A 148. § a személyi térítési díj megállapításának részletszabályait tartalmazza.

Az intézményvezető konkrét összegben kell, hogy meghatározza az egyes ellátottak után fizetendő személyi térítési díjat, melyet írásban közölnie kell a megfizetésre kötelezettel, a gyermekek napközbeni ellátása esetén még az ellátás igénybevételét megelőzően, a gyermekek átmeneti gondozása esetén pedig az igénybevétel megkezdésétől számított harminc napon belül.

Új szabályt tartalmaz a módosítás bölcsőde esetében, amely lehetővé teszi, hogy a fenntartó döntésétől függően **az étkezésért fizetendő térítési díjon felül az intézményvezető a gondozásért is külön személyi térítési díjat állapíthasson meg.**

2009-re és 2010-re a bölcsődék állami támogatása csökkent, így a fenntartókra a működtetés kapcsán mind nagyobb teher hárult. Az intézmények fenntartási költségei ugyanakkor folyamatosan emelkedtek. A bölcsődei ellátásról elmondható, hogy magas színvonalon, jó minőségben és szabályozott módon működtetett, ugyanakkor az ellátás biztosítása, működtetése magas kiadásokkal jár. A szabályozás **bevezetését többek között az önkormányzatok és más fenntartók jelenlegi anyagi helyzete indokolja**, hiszen a normatív állami támogatás a fenntartási költségek mindössze 35–40%-át fedezi, így a fenntartókra jelentős teher hárul az intézmények működtetése során. A szabályozás a **fenntartóra bizza annak eldöntését, hogy él-e a lehetőséggel és bevezeti-e a gondozásért kérhető személyi térítési díjat**, tehát minden fenntartó maga dönthet ebben a kérdésben. Bölcsőde tekintetében az intézkedés összességében bevétel növekedést jelenthet az intézmények és fenntartóik számára, ugyanis eddig csak az étkezésért volt kérhető térítési díj, amely az intézmény működési költségének mintegy 6%-át tette ki. A hiány pótlására sok fenntartó szabályozatlan módokon és jogcímenen anyagi hozzájárulást kért a szülőktől.

2012-ben a Regionális Operatív Program keretében **8,5 milliárd forint uniós forrás felhasználására nyílik lehetőség új bölcsődei férőhelyek létrehozására**. Az új beruházások az új finanszírozási szabályok alkalmazása mellett fenntarthatóbbak lesznek. Az intézkedés hatására várhatóan javulni fog a bölcsődék finanszírozásának helyzete, és kedvező hatással lehet a bölcsődei férőhelyek további bővítésére is.

Problémaként merült fel, hogy a bölcsőde esetében **a nem állami és egyházi fenntartókra** is az a szabály vonatkozik, amely szerint csak az étkezésért szedhető térítési díj. A nem állami fenntartóknak – az önkormányzatokkal szemben – nincs lehetőségük a működtetéshez sokszor a kiadások közel 50%-át hozzátenni, így ez a korlátozás ellehetetleníti a működést, illetve a szabályok betartása érdekében más, sokszor a legális és illegális határán mozgó eszközök igénybevételére kényszeríti ezen fenntartókat. A szabályozás ezt a problémát is megoldja, oly módon, hogy megteremti azon lehetőséget, amellyel a fenntartók **szabályos módon tudnak hozzájutni a szolgáltatások ellenértékét jelentő, azok fenntartásához szükséges térítési díjhoz a bölcsőde esetében**. A térítési díj szabályainak átalakítása tehát **a jogkövető magatartást is ösztönzi**.

A bölcsődében az étkezésért fizetendő térítési díj havi összege 2011-ben átlagosan – amennyiben egy hónapban 20 napot járt a gyermek és étkezett a bölcsődébe – (nyersanyagnorma: 450Ft/nap Áfá-val) 9 ezer forint volt, tehát a családoknak havonta átlagosan ennyibe került gyermekeik bölcsődei ellátása.

Az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező szülők esetében tehát az új szabályok nem jelentenek lényegesen nagyobb anyagi megterhelést, ugyanakkor a magasabb jövedelemmel rendelkezők tekintetében elmondható, hogy nagyobb mértékben tudnak hozzájárulni a költségekhez, így igazságosabb finanszírozási rendszert lehet megvalósítani. Amennyiben az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 37 ezer forint, vagy annál kevesebb, akkor rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a gyermek, tehát térítésmentesen veheti igénybe az ellátást. A jobb anyagi helyzetű családok számára ugyanakkor a megemelt térítési díj összege kigazdálkodható mértékű – az átlag 9 ezer Ft-hoz képest, amely az étkezésért fizetendő térítési díj – nem okoz jelentősebb többletkiadást.

A személyi térítési díj mértékére vonatkozóan több garanciális rendelkezést is tartalmaz a jogszabály. Ezek egyike az a rendelkezés, mely szerint a kötelezett által fizetendő személyi térítési díj felső határát az intézményi térítési díj jelenti, összege annál magasabb – a gyermekétkeztetés kivételével – nem lehet. Gyermekétkeztetés esetében ugyanis a személyi térítési díj számításakor a nyersanyagköltség Áfá-val növelt összegét kell figyelembe venni.

Az önkormányzati fenntartónak lehetősége lesz arra is, hogy a fentiekől eltérjen, vagyis kisebb mértékben állapítsa meg a személyi térítési díjat, tehát kevesebbet kérjen a szülőktől, illetve egyedi esetekben elengedje, ezzel rugalmasan igazodva a felmerülő egyedi élethelyzetekre. A konkrét összegek meghatározásánál figyelembe vehet például szociális szempontokat, valamint a jövedelmi viszonyokat is. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha ennek feltételeit az önkormányzat rendeletében szabályozza, és ennek alapján egyedi döntést hoz.

A személyi térítési díj nulla, ha az intézményi térítési díj negatív szám lenne (ez akkor történhet meg, ha a normatív állami támogatás több mint a működtetés költsége).

Ha a személyi térítési díj megfizetésére kötelezett a díj összegét vitatja, önkormányzati fenntartó esetében a fenntartóhoz, nem állami, egyházi fenntartó esetében pedig a bírósághoz

fordulhat. A bíróság döntéséig azonban a korábban megállapított személyi térítési díjat kell fizetni.

A személyi térítési díj főszabályként évente kétszer vizsgálható felül. Kivétel ez alól az az eset, amikor a kötelezett jövedelme csökkenése miatt nem képes a személyi térítési díjat megfizetni, ebben az esetben a személyi térítési díj akárhányszor felülvizsgálható, módosítható. A felülvizsgálat során megállapított új térítési díj csak a felülvizsgálatot követően kérhető, azt visszamenőlegesen elkérni nem lehet, tilos továbbá a késedelmesen megfizetett összeg után késedelmi pótlékot felszámolni.

A jogszabály lehetővé teszi a kötelezett számára az intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj vagy a mindenkorin intézményi térítési díj és a személyi térítési díj különbözete egy részének önkéntes megfizetését. Ha ezt a kötelezett megteszi, mentesül a jövedelem- és vagyonvizsgálat alól. Ez a megoldás előnyös az intézménynek és csökkenti a fenntartó terheit, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerülhessen előnyösebb helyzetbe annál, aki erre jövedelme, szociális helyzete miatt nem képes.

A jogszabály mentesíti a kereslet-kínálat alapú üzletpolitikát folytató, vagyis szolgáltatását piaci alapon nyújtó és állami normatív támogatást nem igénylő fenntartót az intézményi térítési díj, illetve a személyi térítési díj összegére vonatkozó szabályok alkalmazása alól, így a fizetendő térítési díjat szabadon állapíthatja meg.

„149. § Térítésmentesen kell biztosítani a 40. § (1)–(3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatást, amely esetben intézményi térítési díjat sem kell megállapítani.

150. § (1) A személyi térítési díj megállapításánál

a) utógondozói ellátás esetében az igénybe vevő fiatal felnőtt rendszeres havi jövedelmét,
b) a gyermekek napközbeni ellátása és a gyermekek átmeneti gondozása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet
kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 19. § (4) bekezdés a)–e) pontjában felsorolt személyek jövedelmét kell figyelembe venni.

(3) A személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem

a) 50%-át családi napközi és családi gyermekfelügyelet esetén,
b) 20%-át az a) pont alá nem tartozó egyéb gyermekek napközbeni ellátása esetén,
c) 25%-át az a) pont alá nem tartozó egyéb gyermekek napközbeni ellátása esetén, ha annak keretében étkeztést is biztosítanak,
d) 50%-át átmeneti gondozás esetén,
e) 30%-át a fiatal felnőtt utógondozói ellátása esetén.

(4) A családok átmeneti otthona esetében a szolgáltatást a gyermekkel együtt igénybe vevő szülő és nagykorú testvér számára is személyi térítési díjat kell megállapítani a (3) bekezdés d) pontjának figyelembevételével.

(5) Ingyenes ellátásban kell részesíteni a jogosultat, ha a térítési díj fizetésére kötelezett jövedelemmel nem rendelkezik.

(6) Bölcsőde esetében

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
b) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
c) a három- vagy többgyermekes család gyermekének,

d) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek gondozását térítésmentesen kell biztosítani. Ezekben az esetekben személyi térítési díj – a 151. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – csak az étkezésért kérhető. A c) pont szerinti gyermekszámot a 151. § (10) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.”

A gyermekek napközbeni ellátása és a gyermekek átmeneti gondozása esetében a személyi térítési díj megállapításánál a család egy főre eső jövedelmét kell figyelembe venni. Az egy főre eső jövedelem számításakor az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,
- a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a fogyatékos gyermeket és rendszeres havi jövedelmüket.

A személyi térítési díj összege ellátási típusonként százalékos mértékben maximált azért, hogy egy bizonyos mértéknél nagyobb terhet ne rójon a családra. Így például a személyi térítési díj átmeneti gondozás esetén nem lehet több mint a fentiek alapul vételével meghatározott egy főre eső jövedelem 50%-a. A személyi térítési díjnak **a havi rendszeres jövedelem százalékában való meghatározása a különböző jövedelmi viszonyokat figyelembe vevő**, igazságosabb tehervállalást tesz lehetővé, hiszen a tehetősebb szülők többel tudnak hozzájárulni a szolgáltatás működtetéséhez, míg az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők mérsékeltebb módon. A jövedelemmel egyáltalán nem rendelkezők térítésmentesen jutnak hozzá a szolgáltatásokhoz

Külön szabály vonatkozik a családok átmeneti otthonára, ahol az intézményben lakó szülők és a nagykorú gyermekek számára is személyi térítési díjat kell megállapítani úgy, hogy azok összegei nem lehetnek magasabbak az egy főre eső jövedelem 50%-nál.

A korábbi szabályozás értelmében a bölcsődei étkezés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára ingyenes, a három vagy több gyermeket nevelő családok gyermekei, valamint a tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermekek számára 50%-os étkezési térítési díj kedvezmény biztosított, amely a továbbiakban is igénybe vehető. A módosítás szerint amennyiben a fenntartó úgy dönt, hogy a gondozásra is szed a szülőtől személyi térítési díjat, **a felsorolt kedvezményezett kör, valamint az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, valamint az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek a törvény erejénél fogva mentesülnek a gondozási díj megfizetése alól.**

A módosítást követően a gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályok zömmel nem változtak, a 151. §-ban található szabályok korábban is szerepeltek a Gyvt.-ben.

Változás az alábbiakban van:

- a családi napközi és a családi gyermekfelügyelet esetében nem kell a gyermekétkeztetés szabályait alkalmazni, illetve

- a korábbiakhoz képest eltérően kell a bölcsődei gyermekétkeztetés intézményi térítési díját megállapítani, mert abba a nyersanyagköltség rezsiköltsége már nem, csupán az élelmezés nyersanyagköltsége számítható bele.

„151. § (1) A gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni

- a) a bölcsődében, hetes bölcsődében,
- b) az óvodában,
- c) a nyári napközis otthonban,
- d) az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban,
- e) az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében,
- g) a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre.

(2) Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

(4) A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az intézményvezető a (3) bekezdés szerinti napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint az (5) bekezdésben megjelölt normatív kedvezményeknek a figyelembevételével állapítja meg.

(5) Gyermekétkeztetés esetén

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő
  - aa) bölcsődés,
  - ab) óvodás,
  - ac) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,
  - ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)–ac) alpont szerinti életkorú gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,
- b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,
- c) három- vagy többgyermekes családnál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,
- d) az ad) alpont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át, kedvezményként kell biztosítani (az a)–e) pont a továbbiakban együtt: normatív kedvezmény).

(6) A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe.

(7) Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött – tanulószereződése alapján már jogosult.

(8) A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

(9) A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve – ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben – a nevelési-oktatási intézmény vezetője – a fenntartó által megállapított szabályok keretei között – a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

(10) Az (5) bekezdés szerinti normatív kedvezmény megállapításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

- a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
c) az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

(11) A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.”

A térítési díjra vonatkozó fentiekben ismertetett szabályokat a 2011. december 31-én ellátásban részesülő gyermekek esetében a személyi térítési díj soron következő felülvizsgálatokor kell alkalmazni.

„161/F. § E törvénynek a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvénnyel megállapított 146-151. §-át azok esetében, akik 2011. december 31-én gyermekek napközbeni ellátásában, gyermekek átmeneti gondozásában vagy utógondozói ellátásban részesülnek, a személyi térítési díj soron következő felülvizsgálatokor kell alkalmazni.”

4.) Az ellátás igénybevételével kapcsolatos módosítások

A módosítás egyfelől **pontosítja a jogviszony keletkezését megalapozó döntési aktusokat**, másfelől egyértelművé teszi, hogy a gyermekjóléti alapellátás és az utógondozói ellátás esetében **a jogviszony keletkezését megalapozó valamennyi körülmény esetében megállapodást is kell kötni. A megállapodások tartalma egységessé válik a fenntartó típusától függetlenül.** Az adminisztráció csökkentése érdekében a módosítás **megszünteti az írásbeli értesítési kötelezettséget** abban az esetben, ha az igénybevételi kérelemről szóló döntés pozitív. Bölcsőde esetében a felvett gyermekek névsorának intézményben történő kifüggesztése elegendő, illetve történhet elektronikus úton is az értesítés.

„32. § (1) A személyes gondoskodást nyújtó ellátásra irányuló jogviszony keletkezését
a) a helyi önkormányzat képviselő-testületének határozata,
b) a települési önkormányzat jegyzőjének vagy a gyámhivatalnak a határozata,
c) a települési önkormányzat által fenntartott átmeneti gondozást nyújtó intézmény esetében az intézményvezető intézkedése,
d) a c) pontban foglaltakon túl a fenntartó önkormányzat rendeletében vagy az állami fenntartó által meghatározott körben az intézményvezető intézkedése,
e) a személyes gondoskodás iránti kérelemről dönteni jogosult személy intézkedése
alapoza meg.

(2) Ha az ellátás igénybevételére az (1) bekezdés a) vagy b) pontja alapján kerül sor, a határozatot közölni kell a működtetővel és az ellátást nyújtó intézmény vezetőjével is.

(3) Állami fenntartású intézmény esetén az (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti döntésről az intézményvezető értesíti a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét. Az ellátás igénybevételének elutasítása esetén a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét írásban kell értesíteni.

(4) Ha a kérelmező, illetve törvényes képviselője az intézmény vezetőjének (3) bekezdés szerinti döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ha az intézményvezető az ellátás igénybevételéről nem intézkedik, a kérelmező, illetve törvényes képviselője az arról való tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ezekben az esetekben a fenntartó határozattal dönt.

(5) A gyermekjóléti alapellátások igénybevételének megkezdése előtt és az utógondozói ellátás igénybevételének megkezdésekor

a) állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén a szolgáltató vezetője, illetve az intézményvezető,

b) egyházi és nem állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy a kérelmezővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

(6) Nem kell az (5) bekezdés szerint megállapodást kötni

a) gyermekjóléti szolgáltatás esetén és

b) – ha a fenntartó döntése alapján a szolgáltatás jellegére tekintettel az nem indokolt – alternatív napközbeni ellátás esetén.

(7) Az (5) bekezdés szerinti megállapodás tartalmazza

a) az ellátás kezdetének időpontját,

b) az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),

c) a gyermek, fiatal felnőtt számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,

d) a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat, ha az ellátás térítési díj-fizetési kötelezettséggel jár,

e) az ellátás megszüntetésének módjait,

f) a gyermek és törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt személyazonosító adatait.

(8) Az intézményvezetőnek az ellátásra jogosult gyermek, fiatal felnőtt azonnali elhelyezéséről kell gondoskodnia

a) az elhelyezés fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását elrendelő határozat alapján,

b) soron kívüli elhelyezésre vonatkozó indokolt kérelem alapján,

c) az 57. § (2) bekezdés szerinti esetben.

(9) Ha az egyházi, nem állami fenntartó a helyi önkormányzattal vagy állami szervvel kötött ellátási szerződés hatálya alá tartozó esetben az ellátásra irányuló kérelmet elutasítja, a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét írásban értesíti. Ha a kérelmező, illetve törvényes képviselője a döntést vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül az ellátási szerződést megkötő helyi önkormányzathoz vagy állami szervhez fordulhat. A helyi önkormányzat vagy állami szerv a kérelemről határozattal dönt.

(10) Ha a helyi önkormányzattal vagy állami szervvel ellátási szerződést kötött egyházi, nem állami fenntartó az elhelyezést elrendelő döntés ellen fellebbezést nyújt be, a helyi önkormányzatot vagy állami szervet írásban értesíti.”

5.) Egyházi kiegészítő támogatás megfizetése alóli mentesülés megszüntetése

Csakúgy, mint az Szt.-ben, a Gyvt.-ben is megszűnik az egyházi kiegészítő támogatás megfizetése alóli mentesség. A 2012. évtől tehát a gyermekjóléti, gyermekvédelmi területen is minden esetben érvényes az a szabály, hogy az egyházi kiegészítő normatívát meg kell térítenie az átadó önkormányzatnak, társulásnak. A mentesülés megszűnése a már folyamatban lévő intézmény átadások esetére is vonatkozik.

„ 161/G. § A 145/A. § (5) bekezdésének hatályon kívül helyezése alapján az egyházi kiegészítő támogatás megtérítése alóli mentesülésre akkor van lehetőség, ha 2012. január 1-jéig a fenntartóváltozásra, illetve az új szolgáltató, intézmény létrehozására tekintettel a működési engedély, illetve annak módosítása jogerőre emelkedett.”

Itt is megjegyzendő, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény a Gyvt. egyházi fenntartó fogalmát is módosította. 2012. január 1-jétől csak a törvény szerinti nyilvántartásba vett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye minősül egyházi fenntartónak.

„5. § E törvény alkalmazásában

s) *fenntartó*:

sb) a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerinti nyilvántartásba vett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye (a továbbiakban együtt: egyházi fenntartó), nem minősül egyházi fenntartónak az a jogi személy, amely más típusú szervezatként jogalanyisággal rendelkezik, így különösen a civil szervezet, annak alapszabályában jogi személlyé nyilvánított szervezeti egysége, az alapítvány, annak alapító okiratban jogi személlyé nyilvánított szervezeti egysége, a gazdasági társaság.”

6.) *Egyéb pontosító rendelkezések*

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái nem voltak nevesítve a Gyvt.-ben, ezért a módosítás pótolja ezt a hiányt. Ugyanakkor a törvény felsorolt olyan ellátási típusokat – nyári napközis otthon, óvoda, iskolai napközi –, amelyek nem a Gyvt., hanem a közoktatási törvény hatálya alá tartoznak. Szükséges volt tehát egyértelművé tenni, hogy mely napközbeni ellátási formák tartoznak pontosan a Gyvt. hatálya alá sorolandó gyermekjóléti alapellátás körébe.

„41. § (3) A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.”

- A Gyvt. csak a nem állami fenntartók által foglalkoztatott dolgozókra írta elő, hogy számukra legalább a közalkalmazottakra irányadó munkaidőre, pihenőidőre, előmeneteli, valamint illetményrendszerre vonatkozó feltételeket kell biztosítani, az egyházi fenntartó nevesítése – a jogalkotó által nem szándékolt módon – hiányzott a rendelkezésből. A fenntartói típustól független azonos minimumfeltételek biztosítása érdekében a módosítás az egyházi fenntartású szolgáltatónál, intézményben foglalkoztatottakra is kiterjeszti a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény egyes rendelkezései szerinti feltételek kötelező biztosítását.

„145. § (3) A normatív hozzájárulásban és támogatásban részesülő egyházi és nem állami fenntartású gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény a munkavállalók számára legalább a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 55-80. §-ában megállapított, a munkaidőre, pihenőidőre, előmeneteli és illetményrendszerre vonatkozó feltételeket köteles biztosítani.”

- Az Szt. a 2010. évben rendezte a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről és a térítési díjakról szóló döntéshozatal módját társulási fenntartás esetében is. A gyermekjóléti, gyermekvédelmi terület vonatkozásában is problémát okozott a társulások esetében, hogy mely szabályok alapján kell eljárni. Megoldásképpen a Gyvt.-ben is meghatározásra került, hogy a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat a társulási megállapodásban meghatározottak szerint alkot rendeletet. Az ehhez kapcsolódó átmeneti szabály az új döntéshozatali metódus zökkenőmentes megvalósítását kívánja ösztönözni, annak érdekében a 2012. évben már az új szabály szerint születessen meg a kijelölt önkormányzat rendelete, és már ez a rendelet tartalmazza a törvényben foglaltakat.

„29. § (3) Ha önkormányzati társulás vagy többcélú kistérségi társulás gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást nyújt, akkor a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat – a társulási megállapodásban meghatározottak szerint – a nyújtott ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról rendeletet alkot.”

„161/E. § Az önkormányzati társulásban vagy többcélú kistérségi társulásban részt vevő települési önkormányzat az általa nyújtott gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló, 2012. január 1-jén hatályos rendeletét 2012. április 1-jéig felülvizsgálja abból a célból, hogy a társulási megállapodásban erre kijelölt önkormányzat rendelete tartalmazza a nyújtott ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló szabályokat.”

III. Kormányrendeleti szintű változások

- **a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet,**
- **a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 329/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet, továbbá**
- **az egyes kormányrendeletek szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő módosításáról szóló 330/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet**

alapján /Magyar Közlöny 2011. december 29-ei 162. szám/

1.) A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szmr.) módosítása

A befogadási eljárás részletszabályai

Az Szt. 2012. január 1-jei hatállyal előírja, hogy az állami, egyházi és nem állami fenntartó normatív állami hozzájárulásra, feladatfinanszírozásra való jogosultságának feltétele az új szolgáltató, intézmény, új ellátotti létszám és férőhelyek területi lefedettségét figyelembe vevő, külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadása. Az Szt. 131/A. §-ában felsorolt szolgáltatások – támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és az utcai szociális munka – nem tartoznak befogadási kötelezettség alá. Új szolgáltatóknak, intézményeknek, ellátotti létszámnak, illetve férőhelyszámnak az minősül, amelyre a fenntartó 2011. december 31-én nem rendelkezett jogerős működési engedéllyel, és a szociális szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe nem nyert még befogadást. Az Szt. fentiekben ismertetett módosítása alapján ez a kör kibővült a már működő házi segítségnyújtást biztosító nem állami fenntartókkal, akik állami támogatásának szintén feltétele lesz a befogadás. A házi segítségnyújtást biztosító nem állami fenntartóknak a befogadáshoz rendelkezniük kell az ellátási területük szerint illetékes önkormányzat(ok) hozzájáruló nyilatkozatával is.

Az NRSZH által szakhatóságként lefolytatott befogadási eljárásra a működési engedélyezési eljárás részeként kerül sor, ezért az Szmr.-ben kerülnek meghatározásra a részletszabályok. Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló kapacitások szétosztása kizárólag központi szinten, a területi lefedettség ismeretében lehetséges, az NRSZH főigazgatósága került kijelölésre az első fokú szakhatósági feladatok ellátására, másodfokon a nemzeti erőforrás miniszter jár el.

„5. § (3) A Kormány a működési engedély kiadására irányuló eljárásban

f) abban az esetben, ha a fenntartó a szolgáltatót, intézményt, ellátotti számot, férőhelyszámot normatív állami hozzájárulással kívánja működtetni, az Szt. 58/A. § (2) és (2a) bekezdése szerinti, szociális szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadás (a továbbiakban: befogadás) kérdésében az első fokú eljárásban a Hivatalt, másodfokú eljárásban a minisztert szakhatóságként jelöli ki. A szakhatóságok ügyintézési határideje harminc nap. Külső férőhelyek engedélyezése során szakhatósági állásfoglalást nem kell beszerezni.”

Az új eljárási szabályok szerint a fenntartónak a működési engedély kiadása, módosítása iránti kérelmében nyilatkoznia kell arról, hogy kéri-e a befogadást vagy állami finanszírozás nélkül kíván működni.

1. számú melléklet

„A működési engedély kiadása, módosítása és visszavonása iránti kérelem benyújtására szolgáló adatlapok és elektronikus űrlapok adattartalma

9. a fenntartó nyilatkozata arról, hogy a szolgáltatót, intézményt, ellátotti-, illetve férőhelyszámot normatív állami hozzájárulással kívánja-e működtetni.”

Amennyiben a fenntartó nem csatolja az NRSZH előzetes szakhatósági hozzájárulását, a működést engedélyező szerv hivatalból szerzi be a szakhatósági állásfoglalást. Az előzetes szakhatósági hozzájárulás a kiadástól számított 6 hónapig használható fel a működési engedélyezési eljárásban. A fenntartóknak célszerű az előzetes szakhatósági hozzájárulás beszerzésének lehetőségével élni, mert ennek birtokában eldönthetik, hogy kéri-e a működési engedély kiadását vagy módosítását.

„5. § (2) Ha a fenntartó a 2. számú melléklet

i) 2.7. pontja szerinti iratot – ideértve azt az esetet is, ha a fenntartó az 1. számú melléklet 9. pontja szerinti nyilatkozata alapján normatív állami hozzájárulást kíván igényelni – nem csatolta, vagy nem igazolta, hogy az előzetes szakhatósági hozzájárulásban a hozzájárulás megadásához megkövetelt feltételt teljesítette, a működést engedélyező szerv megkeresi a (3) bekezdés szerinti szakhatóságokat, hogy szakhatósági állásfoglalást adjanak ki, illetve – ha a kérelem szerinti ingatlanra vonatkozóan, azonos rendeltetésre, a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt adtak ki – megkeresi az építésügyi hatóságot, hogy a használatbavételi engedélyről, illetve a fennmaradási engedélyről szolgáltatson adatot.”

A működési engedélyben feltüntetésre kerül, hogy a fenntartó a finanszírozási rendszerbe befogadást nyert-e.

3. számú melléklet

„A működési engedélyben feltüntetendő adatok

3. A szociális szolgáltatás adatai:

3.11. falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, valamint étkeztetés esetén a szolgáltatás befogadására, házi segítségnyújtás esetében az ellátható személyek számán belül a befogadott létszámra, nappali és bentlakásos intézményi ellátás esetén a férőhelyszámon belül a befogadott férőhelyek számára vonatkozó adatok.”

A 2011. december 31-én jogerős működési engedéllyel rendelkező szolgáltatások a törvény erejénél fogva befogadásra kerülnek, az erre vonatkozó adatot a működési engedély soron következő módosítása során hivatalból kell bejegyezni. A folyamatban lévő működési engedélyezési eljárásokban a befogadással kapcsolatos nyilatkozatot 2012. január 31-éig kell benyújtani. A nem állami fenntartású házi segítségnyújtás 2011. december 31-én ellátási szerződéssel nem érintett ellátotti létszáma esetében a működési engedély befogadás céljából történő módosítása iránti kérelmet 2012. április 1-jéig kell benyújtani.

„22/C. § E rendeletnek az egyes kormányrendeletek szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő módosításáról szóló 330/2011. (XII. 29.) Korm. rendelettel történő módosítása alapján

a) a 2012. január 1-jén folyamatban levő működési engedélyezési eljárásokban a normatív állami hozzájárulással történő működtetésre vonatkozó, finanszírozási rendszerbe történő befogadással kapcsolatos nyilatkozatot – amennyiben szükséges – 2012. január 31-éig, illetve azt követően a hiánypótlási szabályok szerint kell benyújtani,

b) a nem állami fenntartású házi segítségnyújtás 2011. december 31-én ellátási szerződéssel nem érintett ellátotti létszáma esetében a működési engedély befogadás céljából történő módosítása iránti kérelmet 2012. április 1-jéig kell benyújtani,

c) azon szolgáltatás, ellátotti szám, férőhelyszám esetében, amely az Szt. 58/A. § (2)–(2a) bekezdése szerint nem minősül új szolgáltatásnak, ellátotti számnak, férőhelyszámnak, a jogszabály erejénél fogva történő befogadottság tényét a működési engedélyben a működési engedély soron következő módosítása során kell hivatalból bejegyezni.”

Az ideiglenes működési engedélyek hatályának meghosszabbíthatósága

A szociális bentlakásos ellátást nyújtó intézmények egy része nem felel meg a jogszabályokban előírt szakmai feltételeknek, ezért ideiglenes működési engedéllyel rendelkeznek. Sok szociális intézményfenntartó ideiglenes működési engedélyének hatálya 2012. december 31-én lejár, azonban korábban az ideiglenes működési engedély hatálya csak akkor volt meghosszabbítható, ha azt jogszabály lehetővé tette.

A szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer korszerűsítése, a nyújtott szolgáltatások minőségének javítása és az igénybe vevők méltó életkörülményeinek megteremtése érdekében került kiírásra az Önkormányzati, állami, egyházi, nonprofit fenntartású bentlakásos intézmények korszerűsítése című, TIOP 3.4.2-11/1 kódszámú pályázat. A pályázat nevesített célja a határozatlan idejű működési engedélyek megszerzésének elősegítése. A pályázatok benyújtása 2012. február 13-ig lehetséges, a megvalósítás maximális időtartama 24 hónap. A szolgáltatások fenntartása érdekében az Szmr. rendelkezik arról, hogy az ideiglenes működési engedély hatálya a fenntartó kérelmére – kizárólag ellátási érdekből – legfeljebb 2014. december 31-éig meghosszabbítható. A fenntartónak a kérelméhez csatolnia kell a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervét vagy az európai uniós forrás felhasználására vonatkozó megkötött támogatási szerződés másolatát.

„22/D. § Az ideiglenes működési engedély hatálya a fenntartó kérelmére – kizárólag ellátási érdekből – legfeljebb 2014. december 31-éig meghosszabbítható. A fenntartó a kérelmet akkor is benyújthatja, ha az ideiglenes működési engedély hatálya 2012. január 1-jét megelőzően járt le. A fenntartó a kérelméhez csatolja a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervét vagy az európai uniós forrás (TIOP 3.4.2.-11/1.) felhasználására vonatkozó megkötött támogatási szerződés másolatát.”

A működési engedély fenntartóváltozás miatti módosítása esetében a fenntartóváltozás éves számának meghatározása

A szociális és gyámhivatalok kezdeményezték, hogy a szociális működési engedély fenntartóváltás miatti módosítására ne csak naptári évenként egyszer legyen lehetőség, hanem többször is. Főszabályként megmarad az évenkénti egyszeri módosítási lehetőség, ugyanakkor a fenntartóváltozások éves számának meghatározásánál a jogszabály erejénél fogva történő fenntartóváltozást figyelmen kívül kell hagyni, így a megyei önkormányzati intézmények konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény alapján a megyei intézményfenntartó központoknak történő átadások nem számítanak bele az évi egyszeri fenntartóváltásba.

„7. § (3) A működési engedély módosítása fenntartóváltozás miatt – a (2) bekezdés *a*) pont *af*) alpontjában foglaltak kivételével – naptári évenként egyszer kérelmezhető. A fenntartóváltozások éves számának meghatározásánál a jogszabály erejénél fogva történő fenntartóváltozást figyelmen kívül kell hagyni. A kérelmet a korábbi és az új fenntartónak együttesen kell benyújtania. A működési engedély módosítása a (2) bekezdés *a*) pontjában nem említett egyéb esetben naptári negyedévenként egyszer kérelmezhető.”

2.) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gymr.) módosítása

Az Szmr.-hez hasonlóan a Gymr.-ben is átvezetésre kerültek a befogadással kapcsolatos egyes szabályok.

„4. § (5) Állami fenntartó esetén a kérelemhez – az (1)–(3) bekezdésben foglaltakon túl – csatolni kell

d) a fenntartó nyilatkozatát arról, hogy a Gyvt. 145. § (2) bekezdés szerinti szolgáltatót, intézményt, hálózatot, illetve férőhelyszámot normatív állami hozzájárulással kívánja-e működtetni.

(6) Egyházi és nem állami fenntartó esetén a kérelemhez – az (1)–(3) bekezdésben foglaltakon túl – csatolni kell

i) a fenntartó nyilatkozatát arról, hogy a Gyvt. 145. § (2) bekezdés szerinti szolgáltatót, intézményt, hálózatot, illetve férőhelyszámot normatív állami hozzájárulással kívánja-e működtetni.

(6a) Ha a fenntartó a Gyvt. 145. § (2) bekezdése szerinti, a gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadását (a továbbiakban: befogadás) kéri, és a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal előzetes szakhatósági hozzájárulását nem csatolja, azon szolgáltató, intézmény, hálózat, illetve férőhelyszám esetében, amellyel az ellátásra köteles helyi önkormányzat feladatellátási kötelezettségének tesz eleget, illetve amelyre nézve a fenntartó európai uniós vagy hazai fejlesztési támogatásban részesül, a kérelemhez csatolni kell a jegyző feladatellátást igazoló nyilatkozatát, illetve a pályázat elnyerését igazoló dokumentumot.

(7) Ha a fenntartó a kérelemhez nem csatolta

e) az (1) bekezdés *e*) pontja, illetve a (3) bekezdés *h*) pontja szerinti iratot – ideértve azt az esetet, ha a fenntartó az (5) bekezdés *d*) pontja vagy a (6) bekezdés *d*) pontja szerinti nyilatkozata alapján normatív állami hozzájárulást kíván igényelni –, vagy nem igazolta, hogy az előzetes szakhatósági hozzájárulásban a hozzájárulás megadásához megkövetelt feltételt teljesítette, a működést engedélyező szerv megkeresi a (9) bekezdés szerinti szakhatóságokat, hogy szakhatósági állásfoglalást adjanak ki, illetve – ha intézményi formában végzett szolgáltatótevékenység engedélyezése esetén a kérelem szerinti ingatlanra vonatkozóan, azonos rendeltetésre, a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási

engedélyt adtak ki – megkeresi az építésügyi hatóságot, hogy a használatbavételi engedélyről, illetve a fennmaradási engedélyről szolgáltatson adatot,”

(9) A Kormány

e) abban az esetben, ha a fenntartó a szolgáltatót, intézményt, hálózatot, férőhelyet normatív állami hozzájárulással kívánja működtetni, a befogadás kérdésében az első fokú eljárásban a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, a másodfokú eljárásban a minisztert

szakhatóságként jelöli ki.”

„6. § (8) A működési engedélyben fel kell tüntetni a Gyvt. 145. § (2) bekezdés a) pontja szerinti új szolgáltatónak, intézménynek, hálózatnak a befogadására, valamint a Gyvt. 145. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ellátások esetén a férőhelyszámon belül a befogadott férőhelyek számára vonatkozó adatot.”

„19. § (5) E rendeletnek az egyes kormányrendeletek szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő módosításáról szóló 330/2011. (XII. 29.) Korm. rendelettel történő módosítása alapján

a) a 2012. január 1-jén folyamatban levő működési engedélyezési eljárásokban a normatív állami hozzájárulással történő működtetésre vonatkozó, finanszírozási rendszerbe történő befogadással kapcsolatos nyilatkozatot – amennyiben szükséges – 2012. január 31-éig, illetve azt követően a hiánypótlási szabályok szerint kell benyújtani,

b) azon szolgáltatás, intézmény, hálózat, férőhelyszám esetében, amely a Gyvt. 145. § (2a) bekezdése szerint nem minősül új szolgáltatásnak, intézménynek, hálózatnak, férőhelyszámnak, a jogszabály erejénél fogva történő befogadottság tényét a működési engedélyben a működési engedély soron következő módosítása során kell hivatalból bejegyezni.”

„1. számú melléklet

A működési engedély kiadása, módosítása és visszavonása iránti kérelem benyújtására szolgáló adatlapok és elektronikus űrlapok adattartalma

9. a fenntartó nyilatkozata arról, hogy a Gyvt. 145. § (2) bekezdés szerinti szolgáltatót, intézményt, hálózatot, illetve férőhelyszámot normatív állami hozzájárulással kívánja-e működtetni.”

A fentiekben már ismertetett okokból a Gyvr. is biztosítja az ideiglenes működési engedélyek hatályának meghosszabbíthatóságát.

„19. § (8) A 7. § (2) bekezdése alapján meghosszabbított ideiglenes működési engedély hatálya a fenntartó kérelmére – kizárólag ellátási érdekből – legfeljebb 2014. december 31-éig meghosszabbítható. A fenntartó a kérelmet akkor is benyújthatja, ha az ideiglenes működési engedély hatálya 2012. január 1-jét megelőzően járt le. A fenntartó a kérelméhez csatolja a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervét vagy az európai uniós forrás (TIOP 3.4.1/B-11/1., TIOP 3.4.2.-11/1.) felhasználására vonatkozó megkötött támogatási szerződés másolatát.”

Hasonlóan, mint a szociális működési engedélyezési eljárásban a fenntartóváltozások éves számának meghatározásánál a jogszabály erejénél fogva történő fenntartóváltozást figyelmen kívül kell hagyni, így a megyei intézményfenntartó központok által fenntartott gyermekvédelmi intézmények esetében is lehetővé válik a fenntartóváltás.

„8. § (3a) A fenntartóváltozások (3) bekezdés b) pontja szerinti éves számának meghatározásánál a jogszabály erejénél fogva történő fenntartóváltozást figyelmen kívül kell hagyni.”

3.) A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 331/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hr.) módosítása

A Hr. szakhatóságként az NRSZH-t jelöli ki a finanszírozási rendszerbe történő befogadási eljárásban. A befogadással kapcsolatos szakhatósági feladatot első fokon az NRSZH főigazgatósága, másodfokon a miniszter látja el.

„4. § A Kormány

f) az Szt. 58/A. § (2) és (2a) bekezdése, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 145. § (2) és (2a) bekezdése szerinti, a szociális és a gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadási eljárásban (a továbbiakban: befogadás) szakhatóságként a Hivatalt jelöli ki.”

„7. § (1) A Hivatal a jogszabályban meghatározott közigazgatási hatósági eljárásokban szakhatóságként vesz részt, e feladatkörében szakhatósági állásfoglalást ad

m) a befogadás megállapításához.”

„13. § (8) A befogadással kapcsolatos szakhatósági feladatot első fokon a Hivatal főigazgatósága, másodfokon a miniszter látja el.”

A befogadási eljárás során az NRSZH a rendelkezésre álló költségvetési források és a területi lefedettség alapján meghatározott befogadható kapacitások figyelembevételével adja ki szakhatósági állásfoglalását. Az adott naptári évben, adott területre szolgáltatási típusonként befogadható kapacitásokat a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter határozza meg, amelyről január 15-éig közleményben nyújt tájékoztatást. A támogatható kapacitás tehát nyilvános, a fenntartók ehhez igazodóan határozhatják meg tárgyévi fejlesztési terveiket.

Az év előrehaladtával a támogatható kapacitások száma csökken, illetve előfordulhat, hogy a befogadással lekötött kapacitásokra a fenntartó mégsem kap működési engedélyt, így azok újra felszabadulnak. A változások követhetősége és a naprakészség érdekében az NRSZH minden hónap 5. napjáig honlapján közzéteszi, hogy mennyi kapacitásra lehet még befogadást kérni.

Az Szt. és a Gyvt. szerint – a gyermekvédelmi szakellátási intézményeket fenntartók kivételével – minden fenntartó köteles befogadást kérni, ha állami támogatást szeretne. Az NRSZH azonban a rendelkezésre álló kapacitásoktól függetlenül befogadja

- az olyan szolgáltatást, férőhelyet, illetve ellátotti számot, amelynek kialakítására a fenntartó hazai vagy európai uniós támogatásban részesül;
- továbbá az olyan állami, illetve önkormányzati fenntartót, amely a szolgáltatás létrehozásával vagy bővítésével feladatellátási kötelezettségének tesz eleget.

„21/A. § (1) A befogadási eljárás során a Hivatal a szakhatósági állásfoglalását, előzetes szakhatósági hozzájárulását

a) az adott területre szolgáltatási típusonként, a költségvetési források és a területi lefedettség figyelembevételével meghatározott befogadható kapacitások (a továbbiakban: kapacitás),

b) a nem állami fenntartású – ide nem értve az egyházi fenntartót – házi segítségnyújtás 2011. december 31-én ellátási szerződéssel nem érintett ellátotti létszámának 2012. július 1-jétől történő befogadása esetében az Szt. 58/A. § (2b)–(2c) szerinti önkormányzati hozzájárulás

alapján adja ki.

(2) A miniszter közleményben teszi közzé a naptári évre vonatkozó kapacitást minden év január 15-éig, valamint szükség szerint a kapacitásokban év közben bekövetkező változást.

(3) Az adott évre még rendelkezésre álló kapacitást a Hivatal minden hónap 5. napjáig közzéteszi a honlapján. A befogadásra a szakhatósági eljárások megindulásának sorrendjében a kapacitás erejéig van lehetőség. A működést engedélyező szerv – amennyiben a kérelemhez előzetes szakhatósági hozzájárulást nem csatoltak – a kérelmek benyújtásának sorrendjében keresi meg a szakhatóságot.

(4) A Hivatal az eljárás megindulásának időpontjától és a rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül befogadja a feladatellátási kötelezettségének eleget tevő önkormányzati fenntartót és megyei intézményfenntartó központot, valamint azt a szolgáltatást, intézményt, hálózatot, ellátotti számot, férőhelyszámot, amelyre nézve a fenntartó európai uniós vagy hazai fejlesztési támogatásban részesül.

(5) A Hivatal által a befogadás során kiadott szakhatósági állásfoglalás a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben foglaltakon kívül tartalmazza a befogadott

- a) szolgáltató, intézmény, hálózat megnevezését és ellátási területét,
- b) ellátotti számot, illetve férőhelyszámot.”

4.) Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók normatív állami támogatásáról szóló 213/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nr.) módosítása

Az Nr. módosítása elsősorban a finanszírozási rendszerbe történő befogadással és a normatív állami hozzájárulás igénylésével összefüggésben vált szükségessé.

„1. § E rendelet alkalmazásában

m) befogadás: az Szt. 58/A. § (2) és (2a) bekezdése, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 145. § (2) és (2a) bekezdése szerinti, a szociális és a gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadás.”

„3. § (5) A fenntartó

a) feladatnormatívát olyan szolgáltató, illetve szolgáltatás után igényelhet, amelyre a tárgyévben jogerős működési engedéllyel rendelkezik és az Szt. 58/A. § (2)–(2a) bekezdése, illetve a Gyvt. 145. § (2)–(2a) bekezdése alapján új szociális, gyermekjóléti szolgáltató, intézmény, hálózat, új ellátotti létszám, illetve új férőhely esetén – külön jogszabályban meghatározott kivételekkel – befogadást nyert;

amennyiben az igénybevétel egyéb feltételeinek megfelel.”

„4. § (2) Az igazgatóság a normatívát – ha jogszabály másként nem rendelkezik vagy a kérelemben más nem szerepel – nem új fenntartó esetén tárgyév január 1-jétől, új fenntartó esetén a befogadás működési engedélybe történő bejegyzése jogerőre emelkedésének időpontjától állapítja meg.”

Emellett az Szt. és a Gyvt. módosításával összefüggésben hatályon kívül helyezésre kerültek az egyházi kiegészítő támogatás megfizetése alóli mentesülés eljárási szabályai.

5.) A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tr.) módosítása

Az Szt. módosítása alapján lehetővé vált az idősotthoni elhelyezés gondozási szükséglettel nem rendelkező idős személyek számára is, amennyiben vállalják az önköltséggel azonos

mértékű személyi térítési díj megfizetését. A Tr. meghatározza, hogy ez a vállalás vagy határozatlan időre, vagy határozott idejű megállapodás esetén legalább egy évre tehető meg. Tekintettel arra, hogy a gondozási szükséglettel nem rendelkező személyek a teljes önköltség megfizetését vállalják, és esetükben nem kell jövedelem- és vagyonvizsgálatot végezni, a Tr. felmentést ad a térítési díj összegét, a pénz- és ingatlanra terhelését, a fizetési kötelezettség teljesítését, valamint a folyó évi hátralékot tartalmazó 3. sz. melléklet szerinti törzslap vezetése alól.

„2/A. § (3) Az Szt. 68/B. §-a szerinti esetben az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését határozatlan időre vagy határozott idejű megállapodás esetén legalább egy év időtartamra vállalja.”

„19. § A fizetendő személyi térítési díj összegét, a pénz- és ingatlanra terhelését, a fizetési kötelezettség teljesítését, valamint a folyó évi hátralékot a 3. számú melléklet szerinti törzslapon kell nyilvántartani. Az Szt. 68/B. §-a és 117/B. §-a szerinti esetben nem kell vezetni a 3. számú melléklet szerinti törzslapot.”

6.) A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosítása

A nyilvántartás célja

Az Szt. 20/C. § (1) bekezdése, valamint a Gyvt. 139. § (2) bekezdése értelmében a szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése és a párhuzamos ellátások kiszűrése érdekében **szükség van egy olyan nyilvántartási rendszer kialakítására, amely tartalmazza mind az adott napon, adott szolgáltatást igénybevevő legfontosabb adatait, mind a gyermek, ellátott által igénybe vett szolgáltatásokat, ellátásokat.** A rendszer tartalmazza továbbá az igénybevevők Társadalombiztosítási Azonosító Jelét is, ami lehetővé teszi az egyes szolgáltatások, ellátások igénybevevőinek elkülönítését és a szolgáltatások, ellátások igénybevevőkhöz való hozzárendelését. A kialakítandó nyilvántartási rendszer jelentős előrelépést jelent majd a szolgáltatási rendszer finanszírozásának területén, és ugyancsak jelentős mértékben segíti az ágazatirányítási feladatok ellátását is.

„5. § (1) Az országos nyilvántartás része
a) az Szt. 88/A. § (5) bekezdése, illetve a Gyvt. 137. § (3) bekezdése szerinti nyilvántartás (a továbbiakban együtt: intézményi nyilvántartás),
b) az Szt. 20/B. §-a szerinti országos jelentési rendszer, valamint
c) a szolgáltatások igénybe vevőinek az Szt. 20/C. §-ában, illetve a Gyvt. 139. § (2) bekezdésében meghatározott adatairól vezetett központi elektronikus nyilvántartási rendszer (a továbbiakban együtt: igénybevevői nyilvántartás).

(5) Az országos nyilvántartás adatainak módosítását a rendszer naplózza.

7. § (3) A Hivatal

a) az intézményi nyilvántartás és az országos jelentési rendszer adatait egyedi azonosításra alkalmas módon,
b) az igénybevevői nyilvántartás adatait egyedi azonosításra alkalmatlan módon, statisztikai célra átadja a Központi Statisztikai Hivatalnak.”

A nyilvántartás működése

A rendszer működtetője a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, mely hivatalnál jelenleg is üzemel az országban működési engedéllyel szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző szolgáltatókat, intézményeket nyilvántartó szociális regiszter. A most kialakítandó, uniós forrásból megvalósuló nyilvántartási rendszer jelentős mértékben épít a regiszter adataira. **Az engedélyesek regiszterbe történő féléves/negyedéves jelentési kötelezettsége az új nyilvántartási rendszer beindulásával egyidejűleg csökken:** csak azokat az adatokat kell a továbbiakban is jelenteni, amelyek nem nyerhetők ki az új nyilvántartásból, így a jelentési kötelezettséggel járó adminisztratív terhek mérsékelhetők.

Az új központi elektronikus nyilvántartási rendszer a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevevőiről (a továbbiakban: igénybevevői nyilvántartás) **egy napi szinten vezetett nyilvántartás, melyhez az adatokat a fenntartók által megbízott – a fokozott adatvédelmi követelmények teljesítése érdekében – ügyfélkapu jogosultsággal rendelkező személyek szolgáltatják.**

Az igénybevevői nyilvántartásba az adatszolgáltatásra jogosultak **az igénybevevővel, illetve a szolgáltatással kapcsolatos főbb adatokat rögzítik.** Ezt követően az igénybevevői nyilvántartás elektronikus adatlapján **naponta nyilatkoznak arról, hogy a rögzített személy a szolgáltatást az adott napon igénybe vette-e. A napi jelentési kötelezettséget az adott napot követő munkanap 24 óráig kell teljesíteni.** Mindez azt jelenti, hogy adott szolgáltatás igénybevevőiről a következő munkanap 24 óráig pontos adatokat kapunk, mely túl a finanszírozási ellenőrzésen, lehetőséget teremt az igénybevétellel kapcsolatos napi adatok megismerésére, ami a tájékoztatás, illetve az ágazati irányítási feladatok sikeres ellátásához is fontos alpanyagot biztosít.

Nem kell vezetni a nyilvántartást az Szt. 20/C. § (2) bekezdése szerint szolgáltatások esetében, ezek:

- családsegítés, ha a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható;
- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás;
- népkonyha;
- szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása;
- utcai szociális munka.

Szintén nem kell vezetni a nyilvántartást a Gyvt. 139. § (3) bekezdése szerinti szolgáltatások esetében, ezek:

- alternatív napközbeni ellátás;
- házi gyermekfelügyelet;
- gyermekjóléti szolgáltatás, ha annak nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható;
- a gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közül az utcai és lakótelepi szociális munka, a kórházi szociális munka és a készenléti szolgálat.

„Igénybevevői nyilvántartás

13/B. § (1) Az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettség – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – arra az engedélyesre terjed ki, amely bármely általa nyújtott szolgáltatás után az adott időpontban normatív állami hozzájárulásban vagy a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet szerinti finanszírozásban részesül.

(2) Nem terjed ki az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettség arra az engedélyesre, amely kizárólag az Szt. 20/C. § (2) bekezdése vagy a Gyvt. 139. § (3) bekezdése szerinti szolgáltatást nyújt, vagy kizárólag ilyen szolgáltatás után részesül normatív állami hozzájárulásban, illetve a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet szerinti finanszírozásban.

(3) Az adatszolgáltatási kötelezettség az (1) bekezdés szerinti engedélyesek által nyújtott valamennyi szolgáltatásra kiterjed az Szt. 20/C. § (2) bekezdésében és a Gyvt. 139. § (3) bekezdésében foglaltak kivételével.

13/C. § (1) Az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatásért a fenntartó felel.

(2) Az adatszolgáltatást a (3) és (5) bekezdés szerinti személyek (a továbbiakban együtt: adatszolgáltatásra jogosult) teljesítik.

(3) A fenntartó az adatszolgáltatás teljesítésére – a Hivatal honlapján közzétett formanyomtatványon – ügyfélkapu belépési jogosultsággal rendelkező személyt jelöl ki (a továbbiakban: e-képviselő). Az egyéni vállalkozó fenntartó és a fenntartó szervezet képviselője saját magát is kijelölheti e-képviselőnek.

(4) Az e-képviselő a Hivatalnál vagy megyei kirendeltségénél – nyilvántartásba vétel céljából – személyesen mutatja be a (3) bekezdés szerinti kijelölő okiratot és igazolja az ügyfélkapu felé megadott személyazonosító adatait. A fenntartó köteles a Hivatalnak bejelenteni, ha az e-képviselő nyilvántartásba vett adatai megváltoztak vagy megbízása megszűnt.

(5) Az adatszolgáltatás teljesítésére az e-képviselő a (4) bekezdés szerinti nyilvántartásba vételét követően – az engedélyes vagy a fenntartó munkatársai közül – ügyfélkapu belépési jogosultsággal rendelkező személyt vagy személyeket jelölhet ki (a továbbiakban: adatszolgáltató munkatárs). Az adatszolgáltató munkatárs megfelelő felkészítéséről az e-képviselő gondoskodik.

(6) Az adatszolgáltató munkatárs az igénybevevői nyilvántartás rendszerében jelölhető ki. A kijelöléshez meg kell adni az adatszolgáltató munkatárs ügyfélkapu használatára jogosító személyazonosító adatait, és meg kell jelölni azokat az engedélyeseket, amelyek tekintetében az adatszolgáltató munkatárs adatszolgáltatásra jogosult. Az e-képviselő köteles az igénybevevői nyilvántartás rendszerében bejelenteni, ha az adatszolgáltató munkatárs nyilvántartásba vett adatai megváltoztak. Az adatszolgáltató munkatárs kijelölése az igénybevevői nyilvántartás rendszerében vonható vissza.

13/D. § Az adatszolgáltatás az igénybevevők Szt., illetve Gyvt. szerinti adatainak a 13/E. § szerinti rögzítéséből és a 13/F. § szerinti napi jelentéséből áll.

13/E. § (1) Az adatszolgáltatásra jogosult az Szt.-ben, illetve a Gyvt.-ben meghatározott adatokat

a) szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetén legkésőbb az igénybevétel első napját követő munkanap 24 óráig,

b) gyermekvédelmi szakellátás esetén az ideiglenes hatályú elhelyezés, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel, illetve az utógondozói ellátás elrendeléséről szóló hatósági határozatban az ellátás kezdő időpontjaként megjelölt napot, ennek hiányában a határozat keltének napját követő munkanap 24 óráig, de legkésőbb a határozat engedéllyessel való közlését követő munkanap 24 óráig

rögzíti az igénybevevői nyilvántartásban.

(2) Szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetén az adatok már az Szt. 94/C. §-a, illetve a Gyvt. 32. § szerinti megállapodás megkötésétől kezdődően rögzíthetők.

(3) Ha az igénybevevő Társadalombiztosítási Azonosító Jellel (a továbbiakban: TAJ) nem rendelkezik vagy a TAJ nem ismert, az igénybevevői nyilvántartás az igénybevevőnek – a TAJ rögzítéséig – ideiglenes azonosítót képez.

(4) Ha az adott engedélyes által az igénybevevőnek nyújtott szolgáltatás formája, a szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontja vagy a szolgáltatás megszűnésének várható időpontja megváltozik, azt az adatszolgáltatásra jogosult

a) szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetén legkésőbb a módosított feltételek szerinti igénybevétel első napját követő munkanap 24 óráig,

b) gyermekvédelmi szakellátás esetén a tudomásszerzést követő munkanap 24 óráig

módosítja.

(5) A szolgáltatás igénybevételének kezdő időpontja visszamenőlegesen csak későbbi időpontra módosítható. A (4) bekezdés szerinti egyéb adatok visszamenőlegesen nem módosíthatók.

(6) Ha az igénybevevői nyilvántartásban rögzített adat – a TAJ és a (4) bekezdés szerinti adatok kivételével – megváltozik, azt az adatszolgáltatásra jogosult a tudomásszerzést követő munkanap 24 óráig módosítja. Az e bekezdés szerinti adatok visszamenőlegesen akkor módosíthatók, ha a módosítás ideiglenes hatályú elhelyezéssel, átmeneti vagy tartós nevelésbe vétellel, illetve utógondozói ellátással kapcsolatos hatósági döntés miatt szükséges.

(7) Ha a szolgáltatás igénybevétele megszűnik, azt az adatszolgáltatásra jogosult a megszűnést követő munkanap 24 óráig rögzíti. Ha a gyermekvédelmi szakellátás igénybevétele hatósági határozat alapján szűnik meg, a határozatban megállapított időpontot kell megjelölni a megszűnés időpontjaként.

(8) Ha az igénybe vevőnek szolgáltatást nyújtó engedélyes az Szt. szerinti áthelyezés vagy a Gyvt. szerinti gondozási hely, utógondozói ellátási hely módosítása miatt megváltozik,

a) a korábbi engedélyes az áthelyezés, illetve a gondozási hely, utógondozói ellátási hely megváltozását megelőző nappal a (7) bekezdésben foglaltak szerint rögzíti az igénybevétel megszűnését,

b) az új engedélyes az áthelyezés, illetve a gondozási hely, utógondozói ellátási hely megváltozásának napjával az (1) bekezdésben foglaltak szerint rögzíti az igénybe vevő Szt., illetve Gyvt. szerinti adatait.

(9) A (8) bekezdés alkalmazása során

a) az áthelyezés időpontjának az Szt. 94/C. §-a szerinti megállapodás módosításában meghatározott időpontot,

b) a gondozási hely, utógondozói ellátási hely megváltozása időpontjának az erről szóló határozatban megállapított időpontot, ennek hiányában a határozat keltének napját kell tekinteni.

13/F. § (1) Az adatszolgáltatásra jogosult az igénybevevői nyilvántartásban naponta nyilatkozik arról, hogy a 13/E. § szerint rögzített személy a szolgáltatást az adott napon igénybe vette-e (napi jelentés).

(2) A napi jelentési kötelezettséget az adott napot követő munkanap 24 óráig kell teljesíteni.

(3) Ha az igénybe vevő nem rendelkezik TAJ-jal, és a TAJ igénylésére jogosult

a) szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetén a TAJ-t hatvan napon belül nem szerzi be,

b) gyermekvédelmi szakellátás esetén hatvan napon belül nem igazolja, hogy a TAJ kiadását kérelmezte,

az érintett a napi jelentésben nem tüntethető fel igénybe vevőként.

(4) Az ideiglenesen elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, de javítóintézetben vagy büntetés-végrehajtási intézetben ellátott a napi jelentésben nem tüntethető fel.

(5) A napi jelentésben az igénybevételről szolgáltatott adat egyszer, a napi jelentés szerinti igénybevétel hónapját követő hónap tizenötödik napjáig módosítható (a továbbiakban: önellenőrzés). Önellenőrzés keretében új ellátott rögzítésére nincs lehetőség, a napi igénybevétel tényén túl adatot módosítani csak a 13/E. §-ban foglaltak szerint lehet. Az önellenőrzés során meg kell jelölni

a) az igénybevételi napot,

b) a hibás adatot,

c) a helyes adatot és

d) a hiba okát.

13/G. § (1) A Hivatal az igénybevevői nyilvántartásban rögzített

a) természetes személyazonosító és lakcímadatokat a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának nyilvántartásából,

b) TAJ-t az Országos Egészségbiztosítási Pénztár nyilvántartásából

való adatigénylés útján ellenőrzi, illetve – ha az adat nem vagy hibásan áll a Hivatal rendelkezésére – kéri meg.

(2) Ha a szociális és gyámhivatal vagy a Magyar Államkincstár valamely szerve az igénybevevői nyilvántartásban olyan adatot észlel, amely a működési engedélyben foglaltakkal vagy a hatósági ellenőrzés megállapításaival ellentétes, soron kívül értesíti a Hivatalt. Ha az adatok hatósági ellenőrzés során váltak ismertté, az értesítéshez mellékelni kell az ellenőrzésről készített jegyzőkönyv, illetve az ellenőrzés eredményeképpen hozott határozat másolatát.

(3) A Hivatal a tudomására jutott hibás adatot a tudomására jutástól számított három munkanapon belül – az adatszolgáltatásra jogosultnak az igénybevevői nyilvántartás rendszerén keresztül történő egyidejű tájékoztatása mellett – kijavítja vagy törli. A javítás nem terjedhet ki a napi jelentésben igénybe vevőként fel nem tüntetett személy igénybe vevőként történő feltüntetésére.

13/H. § (1) A Hivatal folyamatosan ellenőrzi, hogy az igénybe vevő adott napon nem kerül-e egyidejűleg több olyan szolgáltatással kapcsolatos napi jelentésben is feltüntetésre, amelyek

a) esetében a normatív állami hozzájárulás egyidejű igénybevételét a központi költségvetésről szóló törvény kizárja, vagy

b) egyidejű nyújtása a jogszabályok alapján kizárt.

(2) Ha az (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti jogosulatlan adatrögzítést a Hivatal megállapítja, a Hivatal – az ügyben érintett ügyintézője nevének és elérhetőségének egyidejű közlése mellett – az igénybevevői nyilvántartás rendszerén keresztül felhívja az érintett adatszolgáltatásra jogosultakat a napi jelentés adatainak módosítására, szükség esetén a szolgáltatás megszüntetésére.

(3) Ha az adatszolgáltatásra jogosultak önellenőrzéssel, valamint szükség esetén a jogosulatlanul nyújtott szolgáltatás megszüntetésével a jogosulatlan adatrögzítést a felhívást követő három munkanapon belül nem szüntetik meg, a Hivatal a később rögzített napi jelentésből az érintett igénybe vevőt hivatalból törli. A törlésről a Hivatal értesíti a Magyar Államkincstár illetékes igazgatóságát és az igénybevevői nyilvántartás rendszerén keresztül az adatszolgáltatásra jogosultakat.”

Megteendő lépések az igénybevevői nyilvántartás indulása előtt

Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 3. melléklet Kiegészítő szabályok 7. pontja szerint 2012. július 1-jétől a fenntartó attól az időponttól jogosult a normatívára, amikor az ellátott adatait a napi jelentési rendszerbe nyilvántartásba vette. A napi jelentés elmulasztása tehát az állami normatív hozzájárulás visszavonásával jár.

Az új igénybevevői nyilvántartás működésére való felkészülésre és az informatikai rendszer finomhangolására **fél év áll rendelkezésre.** Az igénybevevői nyilvántartás indulásához **az alábbi lépések megtétele szükséges** a fenntartók részéről:

- **2012. január 31-éig a fenntartók képviselőinek ügyfélkapu regisztrációt kell szerezniük** (amennyiben ilyennel még nem rendelkeznek), és annak adatait, valamint a fenntartó képviselőjére jogosító dokumentumot személyesen kell bemutatniuk az NRSZH-nál vagy megyei kirendeltségénél. Ezek után a fenntartó képviselője már az elektronikus rendszerben jelölheti ki azokat a munkatársait, akik szintén ügyfélkapu belépési jogosultsággal rendelkeznek, és a napi jelentés megtételét végzik majd.
- **2012. február 29-éig az engedélyeseknek a nyilvántartásukban szereplő igénybevevők adatait rögzíteniük kell a rendszerben.**
- **2012. március 1-jétől a napi jelentési kötelezettség minden engedélyes számára fennáll** azzal, hogy a napi jelentés során tett adatszolgáltatásnak 2012. június 30-áig finanszírozási jogkövetkezménye nincs.

- Az adatszolgáltatást érintő **hibás, hiányos adatok** javíthatóak, pótolhatóak az új igénybevevői nyilvántartás indulása előtt. Az ilyen adatokat azok **javitása, pótlása érdekében az engedélyesnek 2012. június 15-éig kell jeleznie az NRSZH-nak**. Az adatszolgáltatás megszervezésére és a jelentkező nehézségek leküzdésére tehát 2012. március 1. és június 30. közötti időszak áll rendelkezésre.
- **2012. július 1-jétől élesben működik a rendszer.**

„15. § (1) A 2012. január 1-jén működési engedéllyel rendelkező fenntartók e-képviselője 2012. január 31-éig köteles kérni – szükség esetén ügyfélkapu-regisztrációt követően – a 13/C. § (4) bekezdése szerinti nyilvántartásba vételt.

(2) Az adatszolgáltatásra jogosult 2012. február 29-éig rögzíti a nyilvántartásában szereplő igénybe vevők Szt., illetve Gyvt. szerinti adatait az igénybevevői nyilvántartásban.

(3) A napi jelentési kötelezettség 2012. március 1-jétől minden engedélyes számára kötelező, azzal, hogy a napi jelentés során tett adatszolgáltatásnak 2012. június 30-áig jogkövetkezménye nincs. Az adatszolgáltatást érintő hibás, hiányos adatokat azok javítása, pótlása érdekében az engedélyes 2012. június 15-éig jelzi a Hivatalnak.”

7.) A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet

A 2012. évtől új rendeletben kerültek meghatározásra a Gyvt. térítési díj szabályainak végrehajtási részletszabályai, mellyel egyidejűleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 133/1997. (VII. 29.) Korm. rendelet hatályát veszítette.

A korábbi térítési díj szabályok számos jogértelmezési vitára adtak okot, melyek a Gyvt. és a végrehajtási rendelkezések közötti összhang megteremtésével várhatóan lezárulnak. Az új rendelet szabályai struktúrájukban követik a Gyvt. módosítás irányait, ezáltal sokkal átláthatóbbá és egyértelműbbé válnak a jogalkalmazók számára. Ezt a célt szolgálja a párhuzamosságok megszüntetése is.

Az új rendeletben jól strukturáltan elkülönülnek az általános és az egyes szolgáltatásokra, ellátásokra vonatkozó rendelkezések. A térítési díj megállapítására vonatkozó általános szabályokban a korábbiakhoz képest meghatározásra kerül, hogy az intézményi térítési díjat minden esetben dokumentálnia kell a fenntartónak, továbbá az is, hogy a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj vagy a mindenkori intézményi térítési díj és az ellátásban részesülő számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetése egy éves időtartamra vállalható.

A jogszabály lehetővé teszi, hogy az intézményi térítési díjat szolgáltatónként, vagy akár intézményenként, telephelyenként is meg lehet állapítani. Ezen intézkedés lehetőséget biztosít arra, hogy az egyedi sajátosságok figyelembevételével – fűtés, rezsi költség, szakmai személyzet képzettsége, stb. – lehet megállapítani az egyes telephelyeken lévő intézmények, szolgáltatók intézményi térítési díját, ezáltal igazságosabbá válik a finanszírozás.

„2. Általános szabályok

2. § (1) A Gyvt. 147. §-ában foglaltak szerinti, szolgáltatási önköltség és normatív állami hozzájárulás különbözeteiként számított intézményi térítési díjat akkor is dokumentálni kell, ha az ellátáshoz nyújtott saját hozzájárulás révén a fenntartó alacsonyabb intézményi térítési díjat határoz meg.

(2) A minisztérium fenntartásában működő intézmény esetében az intézményi térítési díjat a miniszter állapítja meg.

(3) A megyei intézményfenntartó központ (a továbbiakban: megyei fenntartó) fenntartásában működő intézmény esetében az intézményi térítési díjat a megyei fenntartó állapítja meg.

(4) Az egyházi vagy nem állami fenntartó fenntartásában működő intézmény esetében az intézményi térítési díjat a fenntartó vezető testülete vagy a képviselőre jogosult személy állapítja meg.

(5) Az intézményi térítési díj szolgáltatónként, intézményenként, telephellyel rendelkező szolgáltató, intézmény esetén – ha ott ellátás nyújtására is sor kerül –székhelyenként, valamint telephelyenként külön-külön is meghatározható.

3. § (1) A települési, fővárosi kerületi és fővárosi önkormányzat, valamint ellátási szerződést kötött egyházi és nem állami fenntartó által fenntartott intézmény intézményi térítési díjának összegéről a jegyző, a fővárosi kerületi jegyző és a főjegyző az intézmény ellátási területén élő lakosságot a helyben szokásos módon tájékoztatja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti intézmény ellátási területe több települési (fővárosi kerületi) önkormányzat működési területére terjed ki, az intézmény fenntartója az intézményi térítési díjról értesíti a megyei, fővárosi önkormányzat főjegyzőjét, aki gondoskodik a lakosság, valamint az érintett önkormányzatok tájékoztatásáról.

(3) Ha az (1) bekezdés szerinti intézmény ellátási területe több megyére vagy az ország egész területére kiterjed, az intézmény fenntartója gondoskodik az intézményi térítési díj összegének a minisztérium hivatalos lapjában való közzétételéről. Intézményi társulás és többcélú kistérségi társulás által fenntartott intézmény, szolgáltató esetében a tájékoztatási kötelezettséget a társulás székhelye szerinti jegyző teljesíti.

(4) A minisztérium által fenntartott intézmények intézményi térítési díját a miniszter a minisztérium hivatalos lapjában közleményként közzéteszi.

(5) A megyei fenntartó által fenntartott intézmények intézményi térítési díját a minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni, valamint arról értesíteni kell a megyei önkormányzat főjegyzőjét, aki gondoskodik a lakosság, valamint az ellátási terület szerint érintett önkormányzatok tájékoztatásáról.

4. § (1) A Gyvt. 146. § (2) bekezdése szerinti kötelezett az ellátásért a Gyvt.-ben, az e rendeletben, valamint a helyi önkormányzat rendeletében foglaltak vagy a megyei fenntartó által meghatározottak szerint köteles a személyi térítési díjat megfizetni.

(2) A Gyvt. 148. § (10) bekezdése szerinti esetben a kötelezett az intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj vagy a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését egy év időtartamra vállalhatja, amely időtartam meghosszabbítható.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti időtartam meghosszabbítására nem kerül sor, a személyi térítési díj megállapítására vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.

5. § (1) Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat – a bölcsőde és a családi napközi alapellátáson túli szolgáltatásai kivételével –

a) házi gyermekfelügyelet esetében gondozási órára,

b) az a) pontban nem említett napközbeni ellátások esetében ellátási napra,

c) az átmeneti gondozás és az utógondozói ellátás esetében ellátási napra és hónapra vetítve kell megállapítani.

(2) A intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól szóló 2008. évi III. törvény 2. §-ának megfelelő módon kerekítve kell meghatározni.

6. § (1) Ha a személyi térítési díj az intézményi elhelyezést követő 30 napon belül nem állapítható meg, az intézményvezető térítésidj-előleg fizetését kérheti.

(2) A személyi térítési díj megállapításakor intézkedni kell arról, hogy az (1) bekezdés szerinti előleg, illetve az előleg fizetésének időszakára jutó személyi térítési díj közötti különbözet kiegyenlítése megtörténjék.

7. § (1) Ha a fenntartó eltérően nem rendelkezik, a személyi térítési díjat

a) gyermekétkeztetésnél legfeljebb egy havi időtartamra előre,

b) a gyermekek napközbeni ellátásának igénybevétele esetén legfeljebb egy havi időtartamra előre,

c) az átmeneti gondozást nyújtó intézmény, valamint az utógondozói ellátás igénybevétele esetén havonta utólag kell megfizetni.

(2) Ha a bölcsődei gondozás, a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet, a gyermekek átmeneti gondozása vagy az utógondozói ellátás igénybevétele nem a hónap első napján kezdődik (tört havi ellátás), akkor az adott hónapra fizetendő személyi térítési díj a napi személyi térítési díj és az ellátási napok szorzata.

8. § (1) A Gyvt. 148. § (1) bekezdése szerinti intézményvezető az ellátást igénybe vevő személyi térítésidj-fizetési kötelezettségét – a gyermekétkeztetés és a Gyvt. 148. § (10) bekezdése szerinti eset kivételével – az 1. melléklet szerint dokumentálja.

(2) A bölcsőde, a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet, a gyermekek átmeneti gondozása és az utógondozói ellátás esetében az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétét az intézményvezető a 2. melléklet szerint dokumentálja. Az igénybe vevő azon az ellátási napon minősül távollévőnek, amelyen nem tartózkodik az intézményben, illetve nem veszi igénybe a szolgáltatást (ellátást).

Az általános szabályok mellett ellátási, szolgáltatási típusonként kerülnek meghatározásra a térítési díjra vonatkozó speciális rendelkezések. A rendelet hatálya alá tartozó gyermekek napközbeni ellátása, a gyermekek átmeneti gondozása és az utógondozói ellátás esetében a szabályok meghatározzák, hogyan kell megállapítani az intézményi és a személyi térítési díjat.

A rendelet szabályozza, hogy a bölcsődében, amennyiben nem kívánnak a gondozásra külön személyi térítési díjat megállapítani, az arra vonatkozó intézményi térítési díj összegét nullában kell meghatározni, és írásban dokumentálni is kell.

A rendeletben új szabályozásként jelenik meg, hogy a bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet igénybevétele esetében – ha a fenntartó másképpen nem rendelkezik – a személyi térítési díjat egész hónapra kell megállapítani, függetlenül attól, ha a gyermek a hónap nem minden napján veszi igénybe a szolgáltatást. Ezen intézkedés célja, hogy az intézmények fenntarthatóságát segítse, ugyanis amikor a gyermek hiányzik, a fenntartónak akkor is működtetnie kell az ellátást, és biztosítania kell a személyzetet, valamint a rezsi költséget is.

„3. Gyermekek napközbeni ellátása

9. § (1) Bölcsőde esetében a gyermek Gyvt. 147. § (2) bekezdés szerinti gondozására számított intézményi térítési díj az ételmezés nyersanyagköltségével csökkentett szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás összegének különbözete. Az ételmezés nyersanyagköltségének meghatározásakor az általános forgalmi adóval növelt összeget kell figyelembe venni.

(2) Ha a bölcsődében a gondozásért külön nem kívánnak személyi térítési díjat megállapítani, az intézményi térítési díj összegét nullában kell meghatározni és írásban dokumentálni.

(3) A bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a fenntartó eltérő döntése hiányában – akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

(4) A bölcsőde alapellátáson túli szolgáltatásaiért legfeljebb a szolgáltatás önköltségét meg nem haladó mértékű térítés kérhető.

10. § (1) A családi napközi és a családi gyermekfelügyelet intézményi térítési díja nem haladhatja meg az egy ellátottra jutó szolgáltatási önköltség és a tárgyévi normatív állami hozzájárulás különbségének az egy napra jutó összegét.

(2) A családi napközi és a családi gyermekfelügyelet személyi térítési díját a 9. § (3) bekezdés szerint kell megállapítani.

(3) A családi napközi alapellátáson túli szolgáltatásaiért a 9. § (4) bekezdésben foglalt mértékű térítés kérhető.

(4) Ha a családi napközit a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó megállapodásban foglaltak szerint a gyermek a csak a hét bizonyos napjain veszi igénybe, jelen- vagy távollétét a 2. *mellékletben* kizárólag ezeken a napokon kell dokumentálni.

11. § Ha a fenntartó az alternatív napközbeni ellátás igénybevételét térítési díj fizetéséhez köti, az adott hónapra fizetendő személyi térítési díj a napi személyi térítési díj és az ellátási napok szorzata.

12. § (1) A házi gyermekfelügyelet keretében biztosított személyes szolgáltatás intézményi térítési díja az ellátásra tervezett költségek alapján megállapított óradíj. Az óradíj nem haladhatja meg az adott évben a házi gyermekfelügyeletre tervezett éves kiadásoknak egy munkaóra és egy gondozóra jutó összegét. Az évi munkaórák száma a munkanapok és a napi teljes munkaidő szorzata.

(2) Az óradíj meghatározásánál csak a hivatásos és a díjazásban részesülő társadalmi gondozók száma vehető figyelembe.

(3) A házi gyermekfelügyelet keretében végzett tevékenységet a 3. *melléklet* szerinti gondozási naplóban kell dokumentálni.

(4) A gondozási naplóban ellátásra fordított időként kell feltüntetni a lakásban töltött időn kívül a gyermekkel egyéb helyen eltöltött, illetve a gyermek érdekében végzett tevékenységre fordított időt is.

13. § (1) Ha a gyermekétkeztetés betegség vagy más ok miatt a jogosult nem kívánja igénybe venni, a távolmaradást az intézmény vezetőjénél be kell jelenteni. Ha az intézmény házirendje vagy az étkeztetésre vonatkozó szabályzata kedvezőbben nem rendelkezik, a bejelentést követő naptól a kötelezett a távolmaradás idejére mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetésének kötelezettsége alól.

(2) A gyermekétkeztetés személyi térítési díjának előre történő megfizetése esetén, ha az adott hónapra fizetendő térítési díj összege kevesebb, mint a már befizetett összeg, úgy a többletet a következő fizetés alkalmával be kell számítani, vagy vissza kell fizetni. Ha a fizetendő személyi térítési díj összege növekszik, a befizetett és a ténylegesen fizetendő összeg különbözetét visszamenőleg kell megfizetni.

(3) Helyettes szülőnél, nevelőszülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy gyermekotthonban elhelyezett gyermek esetében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetésért a személyi térítési díjat a helyettes szülő, a nevelőszülő, a gyermekek átmeneti otthona vagy a gyermekotthon fizeti meg.

(4) Családok átmeneti otthonában elhelyezett gyermek esetében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetésért a személyi térítési díjat, ha a családok átmeneti otthona

a) teljes körű ellátást biztosít, a családok átmeneti otthona,

b) szükség szerinti ellátást biztosít, a szülő

fizeti meg.

(5) Az intézményvezető a gyermekétkeztetés igénybevételét a 4. melléklet szerint dokumentálja.

4. Gyermek átmeneti gondozása

14. § (1) Az átmeneti gondozás intézményi térítési díja nem haladhatja meg az egy ellátottra jutó szolgáltatási önköltség és a tárgyévi normatív állami hozzájárulás különbözetének az egy napra jutó összegét.

(2) Átmeneti gondozás esetén a havi intézményi térítési díj – az adott hónap naptári napjainak számától függetlenül – a napi intézményi térítési díj harmincszorosa.

(3) Átmeneti gondozás esetén a személyi térítési díjat akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha az ellátást a hónap nem minden napján vették igénybe.

(4) Ha az átmeneti gondozást biztosító intézményből az ellátott az intézmény vezetőjének engedélye alapján távozik, vagy kórházba, gyógyintézetbe kerül, a távollét idejére a megállapított személyi térítési díj 20%-át fizeti.

(5) Ha az ellátást az igénybe vevő a hónap nem mindegyik napján veszi igénybe, a távolléti napok számát meg kell szorozni a (4) bekezdésben foglaltak szerint számított csökkentett összegű napi személyi térítési díjjal, a jelenléti napok számát pedig meg kell szorozni a teljes összegű napi személyi térítési díjjal. A két szorzat összege az adott hónapra fizetendő térítési díj. A jelenléti napok számát – az adott hónap naptári napjainak számától függetlenül – úgy kell meghatározni, hogy 30 napból le kell vonni a távolléti napok számát, valamint azoknak a napoknak a számát, amelyeken a jogviszony nem állt fenn.

5. Utógondozói ellátás

15. § (1) Utógondozói ellátás esetén az intézményi térítési díj nem haladhatja meg az egy ellátottra jutó szolgáltatási önköltség és a tárgyévi normatív állami hozzájárulás különbözetének az egy napra jutó összegét.

(2) Utógondozói ellátás esetén a havi intézményi térítési díj – az adott hónap naptári napjainak számától függetlenül – a napi intézményi térítési díj harmincszorosa.

(3) Az utógondozói ellátás egy napra jutó személyi térítési díját az intézményvezető a fiatal felnőtt rendszeres havi nettó jövedelmének figyelembevételével állapítja meg.

(4) Utógondozói ellátás esetén a személyi térítési díjat akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha az ellátást a hónap nem minden napján vették igénybe.

(5) Ha az utógondozói ellátásban részesülő előre bejelenti, hogy – különösen a tanulmányaival, munkájával, személyes kapcsolatainak ápolásával összefüggésben – az intézményből távozik, vagy kórházba, gyógyintézetbe kerül, a távollét idejére a megállapított személyi térítési díj 20%-át fizeti.

(6) Az utógondozói ellátásra jogosult fiatal felnőtt a Gyvt. 150. § (3) bekezdés e) pontjában meghatározottnál magasabb összegű személyi térítési díj megfizetésére akkor sem kötelezhető, ha az ellátást gyermekével együtt veszi igénybe.

(7) Ha az utógondozói ellátást a fiatal felnőtt a hónap nem mindegyik napján veszi igénybe, a távolléti napok számát meg kell szorozni az (5) bekezdésben foglaltak szerint számított csökkentett összegű napi személyi térítési díjjal, a jelenléti napok számát pedig meg kell szorozni a teljes összegű napi személyi térítési díjjal. A két szorzat összege az adott hónapra fizetendő személyi térítési díj. A jelenléti napok számát a 14. § (5) bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani.”

Külön fejezetben kerültek meghatározásra a térítési díj befizetésére és ellenőrzésére, illetve az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékok körére irányadó rendelkezések.

A rendeletben új szabályként jelenik meg, hogy a bölcsődei gondozás, valamint a gyermekétkeztetés tekintetében milyen hatósági döntés alapozza meg a kedvezmény biztosítását, valamint milyen típusú szakértői szakvéleményt kell bemutatni a szülőnek a jogosultság megállapításához.

„6. A térítési díj befizetése és ellenőrzése

16. § (1) A személyi térítési díjat az igénybevétel napjától havonként – ha a települési önkormányzat, a megyei fenntartó vagy a megállapodás másként nem rendelkezik –

a) bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet és gyermekétkeztetés esetén a tárgyhónap 10. napjáig,

b) házi gyermekfelügyelet, átmeneti gondozás és utógondozói ellátás esetén a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig

kell befizetni az ellátást nyújtó intézmény elszámolási számlájára.

(2) Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a fizetésre kötelezett személyt írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.

(3) A (2) bekezdés szerint nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítésszám-hátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

7. Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékok köre

17. § A személyi térítési díj megállapításához a kötelezett 30 napnál nem régebbi, az 5. melléklet szerinti jövedelemnyilatkozatot nyújt be az intézményvezetőnek.

18. § (1) Bölcsődei gondozás esetében a Gyvt. 150. § (6) bekezdés c) pontja szerinti térítésszám-fizetési mentesség és gyermekétkeztetés esetében a Gyvt. 151. § (5) bekezdés c) pontja szerinti normatív kedvezmény megállapításához be kell szerezni a térítési díj fizetésére kötelezett nyilatkozatát. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a Gyvt. 151. § (10) bekezdésben meghatározott gyermekek számát.

(2) Az (1) bekezdés szerinti gyermekek számában történt változást az intézmény vezetőjének a változást követő 15 napon belül írásban be kell jelenteni.

(3) Az eltartott gyermekek számának megváltozása esetén az új térítési díjat a (2) bekezdés szerinti bejelentést követő hónap első napjától kell megfizetni.

(4) Ha a bölcsődei gondozás esetében a Gyvt. 150. § (6) bekezdés a) és d) pontjában, valamint gyermekétkeztetés esetében a Gyvt. 151. § (5) bekezdés a) pontjában foglaltak fennállását hatósági döntés alapozza meg, azt be kell mutatni az intézménynek.

(5) Bölcsődei gondozásnál a Gyvt. 150. § (6) bekezdés b) pontjában, valamint gyermekétkeztetésnél a Gyvt. 151. § (5) bekezdés d) pontjában foglaltak fennállását tartós betegség esetén szakorvosi igazolással, fogyatékoság esetén a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 7/A. § (1) bekezdése szerinti szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni.”

A térítési díj fizetés dokumentálására szolgáló mellékletben a bölcsőde vonatkozásában megjelent a gondozásért kérhető térítési díj dokumentálása. Emellett egyértelműbbé vált a személyi térítési díj megállapításához szükséges jövedelemnyilatkozat, melynek kitöltését útmutató is segíti.

IV. Miniszteri rendeleti szintű változások

- **az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 78/2011. (XII. 30.) NEFMI rendelet, továbbá**
- **az egyes gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeleteknek a családi pótlék felhasználásával, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő módosításáról szóló 77/2011. (XII. 30.) NEFMI rendelet alapján /Magyar Közlöny 2011. december 30-ai 165. szám/**

1.) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: Szt.) módosítása

Szervezeti és működési szabályzat készítési kötelezettség pontosítása

Az Szt. általános működési feltételei között szerepel, hogy a szociális szolgáltatónak rendelkeznie kell szervezeti és működési szabályzattal. A gyakorlatban kérdésként merült fel, hogy valamennyi egyszemélyes szolgálat esetében fennáll-e ez a kötelezettség, hiszen az Szt. csak önkormányzati egyszemélyes szolgálat esetében rendelkezett úgy, hogy az szmsz a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete hivatalának szervezeti és működési szabályzata is lehet, de nem állami fenntartó esetére nem volt rendelkezés. Előfordul azonban, hogy egyéni vállalkozó vagy alapítvány egyszemélyes formában nyújt szolgáltatást, ilyenkor az szmsz-ben hagyományosan szabályozandó tárgykörök (szervezeti felépítés, belső szervezeti tagozódás, irányítási kérdések, munkáltatói jogok gyakorlásának rendje stb.) nem értelmezhetők. A kérdés rendezése érdekében egységesen került meghatározásra, hogy fenntartói típustól függetlenül egyszemélyes szolgálatnak szervezeti és működési szabályzattal nem kell rendelkeznie.

„5. § (1) A szociális szolgáltatónak rendelkeznie kell

c) az egyszemélyes szolgálatot kivéve szervezeti és működési szabályzattal,”

Gondozási szükséglettel nem rendelkező személy esetében nincs gondozási tervekészítési kötelezettség

Az Szt. 2012. január 1-jével hatályba lépett módosítása szerint az idősök otthonába a fenntartó olyan igénylőt is elhelyezhet engedélyezett létszámának 15%-áig, aki nem rendelkezik gondozási szükséglettel. A gondozási szükséglettel nem rendelkező személy esetében nem indokolt egyéni gondozási terv készítése, hiszen az igénybevevő nem szorul gondozásra, kizárólag az intézmény lakhatási és egyéb szolgáltatásai miatt kívánja igénybe venni az idősotthoni ellátást. Ilyen ellátottak esetében gondozási tervet nem kell készíteni.

„7. § (1) Gondozási tervet kell készíteni

a) a szakosított intézményi ellátásban részesülő személyre vonatkozóan, ide nem értve az idősotthoni ellátásban részesülő gondozási szükséglettel nem rendelkező személyt.”

A látogatási és eseménynapló vezetésének pontosítása

Az Szm. 2011. december 31-éig hatályos előírásai szerint az intézmény vezetője a nappali ellátást nyújtó intézményekben a 10. számú melléklet szerinti látogatási és eseménynaplót vezeti. A nyilvántartás alapján a gondozási napokat havonta és évente az intézményvezető összesíti. Ez alapját képezi az állami normatíva felhasználásának, elszámolásának, a mindenkori éves költségvetési törvény figyelembevételével. Ez a normaszöveg félreértésre adott okot: a pénzügyi ellenőrzés során két külön nyilvántartást kértek számon a szolgáltatókon, a 10. számú melléklet szerinti és az összesített nyilvántartásokat, holott a jogalkotói szándék nem az adminisztrációs terhek növelésére és a duplikálásra irányult. Szükséges volt tehát a normaszöveg egyértelműsítése, amely kifejezi, hogy az ellátottak számát a 10. számú melléklet szerinti nyilvántartásban kell havonta és évente összesíteni.

„79. § (2) Az intézményvezető az ellátottak számát a 10. számú melléklet szerinti nyilvántartásban havonta és évente összesíti. Ez az összesítés képezi az alapját az állami normatíva felhasználásának és elszámolásának, a mindenkori éves központi költségvetésről szóló törvény figyelembevételével.”

Az utcai szociális munkára vonatkozó egyes szabályok módosítása

A jogszabályban pontosításra került az utcai szociális munka célja annak érdekében, hogy a 2012. január 1-jétől pályázati támogatással működő állami feladat felvállalásakor a szolgáltató számára egyértelmű legyen a szakmai elvárás: az intézményi ellátásból kiszorult hajléktalan személyek segítése is célként került megfogalmazásra. A jelenlegi gyakorlatnak megfelelően szükséges volt meghatározni az utcai szociális munka célcsoportját: a közterületen, nem lakás céljára szolgáló helyiségben életvitelszerűen tartózkodó személyek is a célcsoportba tartoznak.

„104. § (1) Az utcai szociális munka célja az intézményi ellátásból kiszorult, vagy azzal szemben bizalmatlan, az utcán, közterületen, nem lakás céljára szolgáló helyiségben életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, megelőzés, integrálás céljából.”

Mivel a 2012. évtől az utcai szociális munka állami feladat, a dokumentációs kötelezettséget a finanszírozási szerződés melléklete fogja tartalmazni, így az Szm. 12. számú melléklete szerinti *Gondozási lap az utcai szociális munka dokumentálására* hatályon kívül helyezésre került.

Fontos, hogy az egyes utcai szociális munkát végző szolgáltatók minél nagyobb mértékben összehangolják az utcán élő személyek ellátásával kapcsolatos teendőiket, a zavartalan és átlátható feladatellátás érdekében. A jogszabály biztosítja, hogy ne csak az azonos területen működő szolgáltatókkal, hanem az ellátási területtel szomszédosan dolgozó más szolgáltatókkal is összehangolt legyen a feladatellátás. Ezen kívül pontosításra került az utcai szociális munkát végző szolgáltatók és a diszpécierszolgáltatók közötti együttműködési megállapodás tartalma. A kétoldalú megállapodásban egyértelműen rögzítésre kell, hogy kerüljenek az egyes feladatok és a felek által vállalt kötelezettségek, ezzel is elősegítve az utcán élő emberek hatékonyabb, gyorsabb és gördülékenyebb ellátását.

„104. § (7) Az utcai szociális munkát végző szolgáltatók, intézmények tevékenységüket összehangolják az ellátási területükön, illetve az azzal szomszédos ellátási területeken működő más utcai szociális munkát végző szolgáltatókkal, intézményekkel, valamint az illetékes diszpécierszolgáltatóval. A diszpécierszolgáltatóval történő együttműködéssel kapcsolatos kérdéseket – a feladatok és a vállalt kötelezettségek meghatározásával – együttműködési megállapodásban kell rögzíteni.”

Létszám- és képesítési előírásokat érintő módosítások

A hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása esetében a létszámelőírások kiegészültek a szociális segítő munkakör létszámának meghatározásával, egyúttal hatályon kívül helyezésre került az ápoló, gondozó munkakör létszámelőírása. A munkakör megváltoztatását gyakorlati tapasztalatok indokolták, mivel ezekben az intézménytípusokban nem a fizikai gondozáshoz, ápoláshoz, hanem a mentális és életvezetési problémák kezeléséhez igényelnek segítséget a hajléktalan emberek. Erre tekintettel az ápoló, gondozó munkakörbe tartozó tevékenységek ellátása helyett a szociális segítő munkakörhöz tartozó feladatok ellátására van szükség. Ugyanezen okból kifolyólag időszakos férőhelyek működtetése esetén is a szociális gondozó munkakör szociális segítő munkakörre módosul. A létszámelőírás változatlan maradt, kizárólag a munkakör megnevezése módosult.

A hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti otthona esetében az ápoló-gondozó munkakör megszűnésével összefüggésben az ápoló-gondozó munkakör képesítési előírásai is hatályon kívül helyezésre kerültek, és a szociális segítő munkakör képesítési követelményei kibővültek az ápoló, gondozó munkakörhöz jelenleg előírt szociális gondozó végzettséggel.

A rehabilitációs célú lakóotthonok esetében 2012-ben csökkent az állami normatív hozzájárulás összege, így a fenntartók terheinek mérséklése érdekében csökkent a szociális segítőre előírt létszám, rehabilitációs célú lakóotthon esetében 2 főről 1 főre, pszichiátriai és szenvedélybetegek lakóotthona esetében pedig 2 fő részmunkaidőben foglalkoztatott személyről 1 fő ugyanilyen foglalkoztatására. Emellett heti 20 órára csökkent a munkaidő az intézményvezető és a fejlesztő pedagógus esetén, ápoló-gondozó célú lakóotthon esetében pedig orvos alkalmazása nem kötelező.

Fenti létszám- és képesítési előírásoknak 2012. március 15-éig kell eleget tenni.

2. számú melléklet II/2/H. pont:

„H) Lakóotthon

a) Bentlakásos intézményi szervezetben működő lakóotthon

- Rehabilitációs célú lakóotthon szociális segítő	1 fő
- Ápoló, gondozó célú lakóotthon szociális segítő	3 fő
ápoló, gondozó	1 fő
<i>b) Önálló intézményként működő</i>	
- Fogytékos személyek = rehabilitációs célú lakóotthona intézményvezető (heti 20 óra)	1 fő
szociális segítő	1 fő
= ápoló gondozó célú lakóotthona intézményvezető (heti 20 óra)	1 fő
szociális segítő	2 fő
ápoló, gondozó	2 fő
fejlesztő pedagógus (heti 20 óra)	1 fő
- Pszichiátriai betegek lakóotthona intézményvezető (heti 20 óra)	1 fő

szociális segítő

1 fő
részmunkaidőben
foglalkoztatott

- Szenvedélybetegek lakóotthona
intézményvezető (heti 20 óra)
szociális segítő

1 fő
1 fő
részmunkaidőben
foglalkoztatott”

„115. § A 2-3. számú melléklet szerinti, egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 78/2011. (XII. 30.) NEFMI rendelettel meghatározott létszám- és képesítési előírásoknak 2012. március 15-éig kell megfelelni.”

2.) A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SzMM rendelet módosítása

2011. december 31-éig a házi segítségnyújtásra való jogosultság megszerzéséhez az igénylő gondozási szükségletének mérésére szolgáló értékelő adatlap felmérése szerint 6 pont is elegendő volt. A jogszabályban ez a pontszám felemelésre került 11-re. A pontszám növelésével szakmailag célzottabbá válik a szolgáltatás, mert akkor lép be az állam által normatív hozzájárulással támogatott házi segítségnyújtó szolgálat, ha az egyén képességei, készségei nem elegendőek az önálló életvitelhez, illetve családjá, hozzátartozójá sem tudja őt ténylegesen segíteni. Ez az intézkedés összhangban áll az Alaptörvényben lefektetett irányelvvel, a család felelősségvállalásának hangsúlyozásával.

3. számú melléklet

„Az irányadó gondozási szükséglet:
0-10 pont: nincs
11-20 pont: 1 óra
21-30 pont: 2 óra
31-35 pont: 3 óra
36-40 pont: 4 óra
40 pont felett: 4 órát meghaladó”

3.) A szociális módszertani intézmények kijelöléséről és feladatairól, valamint a szociális szolgáltatók, intézmények engedélyezési eljárásának szakértői díjáról szóló 3/2008. (IV.15.) SzMM rendelet módosítása

A szakmai program szakértőként történő véleményezéséért a módszertani intézményeknek fizetendő szakértői díj szociális szolgáltatók esetében 8000 Ft-ról 16 000 Ft-ra, szociális intézmények esetén 12 000 Ft-ról 24 000 Ft-ra emelkedett, és egyértelművé vált, hogy a szakértői díj mi után jár. A szakértői díj működési engedélyenként jár függetlenül a szakmai programok számától, így a szakmai program javítása utáni ismételt véleményezéskor, illetve egy telephelyen több szolgáltatás működése esetén nem többszöröződik az összeg. Amennyiben egy telephelyen alapszolgáltatást és intézményi ellátást is nyújtanak, működési engedélyenként egyszer jár a szakértői díj, de a magasabb összegben.

„4. § (2) A módszertani intézmény a szociális szolgáltatók, intézmények szakmai programjának – külön jogszabály alapján, szakértőként végzett – véleményezéséért a fenntartó szakértői díjat fizet, amelynek összege működési engedélyenként

- a) szociális szolgáltató esetén 16 000 forint,
- b) szociális intézmény esetén 24 000 forint,
- c) szociális szolgáltató és szociális intézmény egy telephelyen történő működése esetén a b) pont szerinti összeg.”

4.) A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet (Ir.) módosítása

2011. január 1-jével megszűnt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében a szociális rászorultság igazolására szolgáló korábbi dokumentáció, annak tartalma beépült az Ir. 1. sz. melléklet I. része szerinti házi orvos, kezelő orvos által kiállított igazolásba. A módosítás megteremtette az összhangot a melléklet és a normaszöveg között.

„22. § (2) A szociális rászorultság igazolására a következő iratokat, nyilatkozatokat lehet elfogadni:

- a) az egészségi állapoton, illetve a betegségen alapuló szociális rászorultság esetében a külön jogszabály szerinti, két évnél nem régebbi
- aa) 1. számú melléklet I. része szerinti orvosi igazolást, illetve...”

5.) A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) módosítása

Az alternatív napközbeni ellátás tartalmának meghatározása

A Gyvt. 2012. január 1-jével hatályba lépett módosítása során meghatározásra került az alternatív napközbeni ellátás fogalma, illetve a szolgáltatás tartalma, amellyel összhangban szükséges volt az NMr.-ben meghatározottakat pontosítani, kiegészíteni. Részletesen meghatározásra kerültek az alternatív napközbeni ellátások keretében nyújtható tevékenységek, továbbá azon tevékenységi körök, amelyek nem tartoznak az alternatív ellátások közé.

A módosítással összefüggésben a 2. számú mellékletben az alternatív napközbeni ellátás képesítési előírásai önállóan nevesítésre kerültek.

„51/A. § (2) Az alternatív napközbeni ellátás valamely gyermekekből álló célcsoport életkori sajátosságaihoz, illetve a szülők speciális élethelyzetéhez igazodó, a gyermekek társadalmi beilleszkedését és közösségi tevékenységét elősegítő, a helyi szükségleteknek és igényeknek megfelelően változó módon, vagy rendszeres időközönként tematikus program szerint, meghatározott időtartamokra megszervezett, önálló szakmai programban rögzített tevékenység, amelynek biztosítása során kiemelt figyelmet kell tulajdonítani a szocializációnak, a korai, egyéni és csoportos fejlesztésnek, a prevenciónak.

(3) Az alternatív napközbeni ellátás a (4)–(10) bekezdés szerinti formákban és tartalommal szervezhető meg.

(4) A játszótéri program szakemberek közreműködésével, folyamatos nyitva tartással szabadidős, egyéni, csoportos, közösség-, érték- és normateremtő tevékenységeket biztosít a gyermekeknek és a szülőknek.

(5) A játszóház elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás, amelyben a szülő és a gyermek közösen vesz részt.

(6) A játszóház integratív családi játéktár szolgáltatása segíti a családokat a családi kapcsolatok harmonizálásával, a gyermekek fejlődésével, a neveléssel és életvezetéssel kapcsolatos problémák megoldásában, valamint a családi konfliktusok és a pszichés fejlődési zavarok megelőzésében.

(7) A játszóház keretében nem rendszeres jelleggel, esetenként nem az egész napos nyitva tartás teljes időtartama alatt időszakos gyermekfelügyelet biztosítható.

(8) A klubfoglalkozás az óvodán és az iskolán kívüli nevelést támogató, elsősorban sport- és szabadidős tevékenységekhez kötődő, a gyermekek, illetve szülei hasznos időtöltését célzó szolgáltatás.

(9) A klubfoglalkozás keretében gyermekfelügyelet biztosítható azokban az időszakokban, amikor a szülő nem tudja megoldani a gyermek napközbeni felügyeletét, így különösen az óvoda és az iskola nyitvatartási idején túli időszakban, valamint az óvodai, iskolai szünet időtartama alatt.

(10) Az azonos, illetve hasonló problémákkal küzdő, nehéz vagy szociálisan hátrányos élethelyzetű, különösen a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett gyermekek számára szervezett személyiségfejlesztő, valamint önszorgító vagy kortárssegítő közösségépítő tematikus csoportfoglalkozások a (4)–(9) bekezdésben meghatározott bármelyik formában megszervezhetők.”

„ 51/B. § (1) Alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor az óvodai, iskolai napközi nem működik, vagy azok nyitvatartási idejében, illetőleg azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban.”

„51/C. § (1) Az 51/A. § (10) bekezdés szerinti foglalkozások vezetését felsőfokú végzettségű szociális vagy mentálhigiénés szakember, valamint a fejleszteni kívánt képesség tekintetében tréning-, illetve csoportvezetésre jogosultságot szerzett személy láthatja el.

(2) Az önkéntes segítők, kortárssegítők közreműködésével vagy együttes részvételével működtetett ellátásokban az önkéntesek felkészítéséről, folyamatos szakmai segítségéről és szupervíziójáról a programot működtető felsőfokú szociális alapvégzettséggel vagy mentálhigiénés végzettséggel rendelkező szakember, illetve szupervízió esetén szupervízor útján gondoskodik.”

„51/C. § (4) Nem tartoznak az alternatív napközbeni ellátások közé

a) azon intézmények által biztosított ellátások, amelyeknek kötelező alapfeladata szabadidős programok szervezése,

b) elnevezésétől függetlenül az az időszakos gyermekfelügyelet, amelyet a kereskedelmi, vendéglátóipari üzletben vagy kulturális intézményben a szülő tehermentesítése érdekében biztosítanak és amelyhez nem kapcsolódik gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenység.”

A saját gyermeket ellátó személyi kör meghatározása

A Gyvt. szabályai értelmében a családi napköziben, illetve a családi gyermekfelügyelet keretében gondozott saját gyermek után normatív állami hozzájárulást nem lehet igénybe venni. A jogalkotó szándéka a rendelkezéssel az volt, hogy a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személy saját gyermeke után ne vehessen igénybe állami normatív hozzájárulást abban az esetben, ha egyben ő maga a szolgáltatás fenntartója is. Amennyiben tehát a szolgáltatásnyújtó személy egyéni vállalkozó, és egyben ő maga nyújtja a szolgáltatást is, saját gyermeke után nem veheti igénybe az állami normatív hozzájárulást.

A fentieknek megfelelő jogértelmezés elősegítése érdekében az NMr. pontosan meghatározza azt a személyi kört, akik a saját gyermekük ellátása után nem jogosultak normatív hozzájárulásra.

„48. § (6) A Gyvt. 43. § (9) bekezdésének alkalmazásában saját gyermek alatt annak a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személynek a gyermekét kell érteni, aki a Gyvt. 5. § s) pont sc) alpontjában foglaltak alapján egyben a szolgáltatás fenntartója is.”

„50/A. § (5) A Gyvt. 43/A. § (5) bekezdésének alkalmazásában saját gyermek alatt annak a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személynek a gyermekét kell érteni, aki a Gyvt. 5. § s) pont sc) alpontjában foglaltak alapján egyben a szolgáltatás fenntartója is.”

Az állandó segítő rendelkezésre állási idejének meghatározása

A hatályos szabályozás szerint a családi napköziben 5-nél több gyermek ellátása esetében állandó segítőt kell alkalmazni, de nem volt előírás arra, hogy az állandó segítőnek milyen időtartamban kell rendelkezésre állnia a családi napközi teljes napi nyitvatartási ideje alatt.

Az NMr. rendezi, hogy a segítőnek legalább heti 30 órát kell rendelkezésre állnia, ha a napi nyitvatartási idő meghaladja a napi öt órát. Amennyiben a családi napközi nyitvatartási ideje kevesebb, mint napi 5 óra, a segítőnek legalább heti 15 órában kell rendelkezésre állnia. A családi napközi nyitvatartási idejét figyelembe véve – ami akár napi 10-12 óra is lehet – ilyen esetekben szükséges a segítő alkalmazása. Ugyanakkor némi rugalmasságot is lehetővé tesz a szabályozás a tekintetben, hogy nem napi szinten határozza meg a segítő alkalmazását, hanem heti óraszámban, így amennyiben a hét egyes napján kevesebb gyermek van, akkor nem szükséges a segítő, ha pedig több a gyermek, akkor napi szinten akár a családi napközi teljes nyitvatartási idejében rendelkezésre állhat.

„49. § (1) Az állandó segítő közreműködik a családi napközi szolgáltatást nyújtó személy irányítása alapján a naponta rendszeresen előforduló tevékenységekben. Ha a családi napközi nyitvatartási ideje a napi 5 órát

a) meghaladja, legalább heti 30 órában,

b) nem haladja meg, legalább heti 15 órában

kell az állandó segítőnek rendelkezésre állnia.”

Egy épületen belül működő több családi napközi működési feltételeinek meghatározása

Eddig a működési engedélyezéskor az egyes családi napközinek a személyi, tárgyi és egyéb feltételeknek külön-külön is meg kellett felelniük. Az NMr. ebben annyi könnyítést enged – az egy épületen belüli több családi napközi létrejövetele érdekében – hogy egy épületen belül legfeljebb három családi napközi használhat közös konyhát és fürdőszobát azzal, hogy a tárgyi feltételek vonatkozásában az NCSSZI módszertani útmutatójában foglaltakat alkalmazniuk kell, tehát családi napközinként a gyermekek számára biztosítani kell a higiénés szokások elősegítése érdekében 1 db gyermek WC-t és 1 db gyermek mosdót.

„48. § (5) Az egy épületben működő családi napközik közül legfeljebb három használhatja közös helyiségként a konyhát és a fürdőszobát, feltéve, hogy azok tárgyi feltételei megfelelnek az Intézet módszertani útmutatójában foglaltaknak.”

A bölcsődei gyermek csoportszoba hasznos alapterületének meghatározása

Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról szóló 1357/2011. (X. 28.) Korm. határozat alapján az ágazati

jogszabályokat is át kell tekintetni, és szakmai minimumokat kell meghatározni. A gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekek napközbeni ellátása, ezen belül is a bölcsőde rendelkezik szabvánnyal. A szabvány felülvizsgálata tavaly megtörtént, és idén került kihirdetésre a Szabványügyi Közlönyben. A gyermekek napközbeni ellátásai közül a családi napközi és a családi gyermekfelügyelet esetében már jogszabályi szinten rögzített a minimumkövetelmény, melyhez hasonlóan most a bölcsőde esetében is meghatározásra került az egy főre jutó alapterület a gyermek csoportszoba tekintetében. Ez a csoportszoba nagyság az NMr. értelmében gyermekenként legalább 3 négyzetméter.

„40. § (8) A bölcsődei csoportszoba hasznos alapterülete gyermekenként legalább 3 négyzetméter.”

A módszertani intézmények részére fizetendő szakértői díj bevezetése

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet 4. § (11) bekezdése alapján a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények engedélyezése során a módszertani intézmények szakértőként járnak el, és véleményezik a szolgáltatók, intézmények szakmai programját. Szükséges tehát a jogalapját megteremteni a gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások tekintetében is a szakértői díj megállapításának. A szakértői díjak mértékét és megállapítását az NMr. a szociális módszertani intézmények kijelöléséről és feladatairól, valamint a szociális szolgáltatók, intézmények engedélyezési eljárásának szakértői díjáról szóló 3/2008. (IV. 15.) SzMM rendelet módosításával megegyezően szabályozza.

„4. § (3b) A fenntartó a Gyvt. 96. § (7)–(8a) bekezdés szerinti módszertani intézménynek a gyermekjóléti szolgáltatók, intézmények és a gyermekvédelmi intézmények szakmai programjának – külön jogszabály alapján, szakértőként végzett – véleményezéséért szakértői díjat fizet, amelynek összege működési engedélyenként

- a) gyermekjóléti szolgáltató esetén 16 000 forint,
- b) gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény esetén 24 000 forint,
- c) gyermekjóléti szolgáltató és gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény egy telephelyen történő működése esetén a b) pont szerinti összeg.”

Szervezeti és működési szabályzat készítési kötelezettség pontosítása

A szociális területtel azonos módon a gyermekjóléti területen is kimondásra kerül, hogy egyszemélyes szolgáltató esetén nem szükséges szervezeti és működési szabályzatot készíteni.

„4/A. § (2a) A nem hálózatban működtetett családi napközi és családi gyermekfelügyelet, valamint egyszemélyes gyermekjóléti szolgáltatás és alternatív napközbeni ellátás esetén nem kötelező szervezeti és működési szabályzatot készíteni.”

Az 1. számú melléklet pontosítása

A gyakorlati tapasztalatok alapján az 1. számú mellékletben a bölcsődei ellátás létszámnormája esetében a vezetőre vonatkozó meghatározás módosult: szakmai vezető helyett vezető került nevesítésre.